

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Godina XV 2008.
АПРИЛ – ЈУНИ
TRAVANJ – LIPANJ
ЦЕНА 5 КН

БРОЈ

54

ISSN 1333-7769

ЧЕСТИТ ИЛИНДЕН

Man is unreasonable, illogical and selfish
IT DOESN'T MATTER - LOVE HIM.
 If you do good, they'll say you're selfish.
IT DOESN'T MATTER - DO GOOD.
 If you realize your goals,
 You'll find false friends and just enemies
IT DOESN'T MATTER - REALIZE YOUR GOALS.
 The good that you do will be forgotten tomorrow
IT DOESN'T MATTER - BE TRUE.
 Honesty and sincerity will make you vulnerable
IT DOESN'T MATTER - CREATE.
 If you help people, it might be bad for you
IT DOESN'T MATTER - HELP THEM.
 You give the best you can to the world
 The world repays you with punches
IT DOESN'T MATTER - GIVE THE BEST YOU CAN.

Човекот е неразуман, нелогичен и себичен
НЕ Е ВАЖНО САКАЈ ГО!
 Ако правиш добро, тие ќе те сметаат
 за себичен човек
НЕ Е ВАЖНО ПРАВИ ДОБРО
 Ако ти остваруваш цели, ќе најдеш
 лажни пријатели и искрени непријатели
НЕ Е ВАЖНО ОСТВАРУВАЈ ГИ СВОИТЕ ЦЕЛИ!
 Доброто што ти правиш утре ќе биде заборавено
НЕ Е ВАЖНО БИДИ ИСКРЕН!
 Честоста и искреноста ќе те направат ранлив
НЕ Е ВАЖНО СОЗДАВАЈ!
 Ако ми помагаш на луѓето, можеш да им
 навредиш
НЕ Е ВАЖНО ПОМАГАЈ ИМ!
 На светот му ти даваш најдобро од себе,
 тие ќе ти одвратат со удари
НЕ Е ВАЖНО ДАВАЈ ГО НАЈДОБРОТО ОД СЕБЕ!

God bless you
 M. Teresa MC

МАЈКА ТЕРЕЗА – ИМЕ КОЕ КАЖУВА СЕ

„...Јас му припаѓам на Исус Христос. Имам љубов за сите луѓе. Но јас сум родена во Скопје и јас сум скопјанка...“

God bless you
 M. Teresa MC

Тоа се зборовите на Гонца Бојаџиу или нобеловката Мајка Тереза, скромна, но маркантна личност, која со целата своја хумана, духовна и милосрдна величина им припаѓаше на сите луѓе во светот, на човештвото. Со бескрајната љубов што несеквично ја даруваше на оние на кои таа им беше најпотребна, на сиромашните и беспомошните, создаде и остави благородна и трајна порака: „Светот не е гладен само за леб, туку уште повеќе за љубов“. Беше родена во Скопје, но нејзиниот дом беше целиот свет. За нејзиниот живот и епохално дело се напишани безброј книги, снимени многу филмски стории. Преку нејзината молитва и духовна мисија на љубовта, таа сите нè задолжи со зборовите: „Не можеме да чиниме големи нешта. Чиниме само мали нешта, но со голема љубов“.

По повод 80-годишнината од заминувањето на Мајка Тереза од Скопје, на 16 април 2008, а во организација на Заедницата на Македонците во Р.Х. и амбасадата на Р.М. во Р.Х., се одржа проекција на играно-документарниот филм „Скопјанката Мајка Тереза“ во продукција на граѓанската асоцијација „Скопјанката Мајка Тереза“ од Скопје. Пред проекцијата, поздравна реч изменија амбасадорот на Р. Македонија во Р. Хрватска, Данчо Марковски, и потпрет-

седателот на Заедницата на Македонците во Хрватска, Никола Гроздановски. Претседателот на граѓанската асоцијација, новинар, публицист, сценарист и хуманист, а воедно и авторот на публикацијата „Мајка Тереза“, Стојан Тренчевски, им се заблагодари на домаќините и на гостите во преполната сала на „Зелена акција“ во Загреб, за големиот интерес и срдечниот пречек. Тој особено го поздравил свештеникот на МПЦ во Р.Х., протоерејот Кирко Велински, и пречесниот пребендар при загребската Надбискупија, д-р Звонимир Куречиќ, како и Гордана Јанковска од МНР на Р.М., а потоа им подели пригодни подароци.

Во воведниот говор за филмот, Тренчевски истакна дека добрината и самопожртвованоста на Мајка Тереза даде голем придонес во градењето на похумани односи меѓу луѓето. Еден од нејзините најверни следбеници кој ја носеше харизмата на хуманоста и љубовта и за своето дело ја прими наградата „Мајка Тереза“, беше Тоше Проески, кој на овој ден пред точно половина година трагично загина во сообраќајна несреќа близу Градишка.

А нам ни остануваат сведоштвата и спомените, со верба и љубов да го следиме нивното вечно дело.

Текст и фотографии:
 Е. Петровска

maika Стојан Тренчевски

mother

mère

mutter

ma

nona

non

madre

mana

God bless you
 M. Teresa MC

Тереза

GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ

СПИСАНИЕ НА
ЗАЕДНИЦАТА НА
МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Главна и одговорна уредничка:
МАРИНА АПОСТОЛОВСКА-ВУЈАКЛИЈА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак
Лектура: Марија Георгиева-Петриќ
Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Огнен Бојаџиски
Јагода Цветичанин
Горан Калоѓера

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб
Бранка Јањиќ – Осиек
Ратко Димовски – Пула
Владо Настески – Риека
Еми Лонгин – Задар
Виолета Рајиќ-Жгањер – Сплит

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Zagreb, Masarykova 16/1
Matični broj: 3805760
Žiro račun: 2340009-1100038804
tel/fax: (01) 48 72 655
web: www.zmurh.hr
e-mail: info@zmurh.hr

За издавачот: Ангел Митревски
Печат: НОНПАРЕЛ д.о.о. Загреб

На насловната страница:
Македонски фолклор

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

Исправка:

Кој работи тој и греша! Поради тоа, Уредништвото на „Македонски глас“ им се извинува на читателите и на креаторот Илија Костадинов за ненамерната груба грешка во „М.Г.“ број 53., каде на страница 43 во написот под наслов „Стоматолог кој креира убави фустани“ беше изоставено неговото ценето име.

Уредништво на „Македонски глас“

Збор на уредничката Riječ urednice

Петлото и јаричето

Едно петле и едно јариче отишле во планина да збираат лешници. Се качило петлето на една леска за да збират лешници. Си збирало и си јадело, а јаричето туку се облизувало за да каснит некој лешник. Арно ама петлето лакомо будејќум неќело да му врлит лешник.

– Добро брате, оти не ми врлаш некој лешник, за да си окршам и да си каснам - му рекло јаричето - ами и јас сум душа, брате.

– Е на ти мори на, да те видам, јади де! - му рекло петлето и му врлило еден лешник, та за пакос ја удрил јаричката прао во око, та и го ослепил.

Даде вик и плач сирота јаричка. Слегло петлето даољу да видит, што и се стори на јаричката и се закарале, тики ошле до кадијата, за да се судат.

– Аман, кади ефенди, ти се молам да судиш петлето, оти ми го изваде окото со еден лешник.

– За ошто, бре петле, му го изваде окото од јаричето? - праша кадијата.

– Ами оти лешникот ми искина гаќите? - рекло петлето.

Го викнаа лешникот: - Оти бре лешник, му ги искина на петлето гаќите? - му рекол кадијата.

– Ами, оти ми изеде козата шумата мене? - рекол лешникот.

Ја викнаа козата.

– Оти мори козо, му изеде шумата на лашникот? - му рекол кадијата.

– Оти не ме пасеше козарот арно! - рекла козата. Го викнаа козарот. - Оти бре козар, не си ја пасил козата арно?

– Оти не ме рани стопанката арно! - рекол козарот.

Ја викнаа стопанката.

– Оти ти, мори, не си го ранила козарот арно?

– Оти ми го изеде кучката квасот!

Ја викнаа кучката.

– Оти ти, мори кучка, му изеде квасот? - му рече кадијата.

– За ошто бев гладна! - му рекла кучката и се свршила давијата.

Си остана јаричката со едно око.

Запишал Марко К. Цепенков

Драги мои читатели, се надевам дека без проблеми ќе ја сфатите пораката од оваа македонска приказна па и во идниот период ќе настојувате да бидеме сложни и единствени во сите убави и успешни манифестации што ги остваруваат друштвата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска.

УЖИВАМ ВО НАЦИОНАЛНОТО БОГАТСТВО НА МАКЕДОНИЈА

Новата претседателка на Македонското друштво во Риека, за себе и за плановите на Друштвото во следниот период

На почетокот на нашиов разговор би Ве молеле да ни се претставите.

Се викам Ивона Дуноски. Родена сум во Риека 1977 и живеам во родниот град, каде го завршив Економскиот факултет и веќе десеттина години работам во својата струка. По националност сум Македонка, евидентирана како редовен член на МКД “Илинден”, благодарејќи на татко ми кој е во Друштвото од неговото основање. Во него, како активен член, почнав да дејствувам од 1993; најнапред како член на фолклорната секција, а подоцна се вклучив и со мојата поезија. Во 2006, од моја-

та претходничка Лидија Џорески ја презедов организацијата и водењето на фолклорната секција, а потоа, малку по малку, почнав самостојно да ги учам кореографиите и своето знаење го пренесувам на другите членови. Воедно, ја водам и организирам и пејачката секција. Почестена сум и горда што сега сум избрана за претседател на МКД “Илинден” во мојата Риека.

МКД “Илинден” важи за едно од најуспешните друштва на Заедницата на Македонците во Република Хрватска. Дали додека сте

на неговото челно место ќе ги задржите тие квалификации?

Убедена сум и се надевам дека нашето Друштво и понатаму ќе биде едно од најдобрите. Моја задача, и воедно привилегија, е и понатаму да се одржи квалитетот и да се подигне на повисоко ниво, што им го посакувам и на сите други македонски друштва во Хрватска. Без ривалства и поделби, сложно само со една цел за афирмирање и зачувување на македонскиот национален, културен и духовен идентитет. Вклучувајќи ја мојата генерација во активностите на Друштвото и благодарейќи на досегашните активисти кои ни поставија и ни оставија цврсти и здрави темели за работа во иднина, сите активности и настојувања можат само да се зголемат, со што угледот во Заедницата, нашиот град и околицата, може само да се подигне на уште позавидно ниво.

Кои, според Вас, се приоритетните задачи на “Илинден” во текот на оваа календарска година?

Приоритети во оваа 2008 година се воспоставување на училиште за мајчиниот македонски јазик и национална култура, наменет на децата од основното образование во Риека (постапката е во тек) и се очекува одобрение од надлежното министерство на Р.Х.; проширување на фолклорната и на пејачката секција со нови млади членови; одржување трибини и средби со младите за запознавање со националното, културното и духовното богатство на Македонија; студиски патувања во Македонија, се разбира, доколку се обезбедат сите барања (интерес постои, но финансиските средства се нешто сосем друго); анимирање на членството и собирање материјал за работа на етно работилницата и уште многу други активности.

Освен што сте претседателка на Друштвото, повеќе години успешно ја водите и негувате фолклорната секција. Дали и во иднина ќе продолжите со таа своја активност?

Фолклорната секција ќе ја водам сè додека во Риека не се најде квалификувана личност

од оваа струка. Бидејќи љубовта кон македонскиот фолклор е сè поголема, со секое мое истражување јас сум изненадена со нашето национално богатство и со големо нетрпение ја чекам идната проба кога можам своите сознанија да ги поделам со членовите. Не можам да ви опишам колку го сакам тоа што го работам и не ми е тешко да одам чекор по чекор, да се учам, а потоа истото да го пренесувам на другите. Зашто јас со ништо не можам да ги споредам чувствата кога си на бина, а од една и друга страна гледаш десетина пара нозе во опинци, македонски носии и чекори во македонски ритам.

Знаеме дека ја обожавате поезијата и пишувате песни. Со што друго во слободното време се занимава г-ѓица Дуноски?

Кога можам да си организирам слободен викенд, го користам за излегување од градската врева, бидејќи слободното време по работното време преку целата недела го посветувам на активностите на Друштвото. Сè уште ги учам задачите и обврските што ги имам како претседателка на Друштвото. При што морам да напоменам дека без сегашниот модел кој го имаме во Риека, каде што сите правни субјекти имаат заедничка канцеларија и водител на канцеларијата, не би имала толку време за истражување на материјали за фолклорот, за учење на чекори, одржување проби со фолклорната и пејачката секција и учествување во сите активности што се составен дел од богатата програма за оваа година.

Владо Настески

Парламентарни избори во Македонија

На 1 јуни 2008 се одржаа шестите парламентарни избори во Република Македонија. Од настанот пренесуваме неколку информации на агенцијата МИА

Првите избори за пратеници во Собранието беа одржани во 1990 година, вторите во 1994, третите во 1998, четвртите во 2002, а петтите во 2006 година. Покрај парламентарните, беа спроведени и три претседателски избори – во 1994, 1999 и во 2004 година, како и четири локални – во 1990, 1996, 2000 и 2005 година. Граѓаните на Република Македонија двапати излегуваа и на референдум, во 1991 година кога се одлучија за самостојна и независна држава и во 2004 година кога се изјаснуваа за новопредложената територијална поделба.

ДИК: „За подобра Македонија“ – 376.636, „Сонце“ – 178.785, ДУИ – 90.718, ДПА – 81.610 гласови (ДПЛ)

Според обработените резултати од 2.459 избирачки места или 82,63 проценти од вкупниот број, најмногу гласови 376.636 (46,7%) освои Коалицијата „За подобра Македонија“, „Сонце“ Коалиција за Европа – 178.785 (22,19%), ДУИ – 90.718 (11,26%), ДПА – 81.610 (10,13%) и ПЕИ 12.426 (1,54%) гласови, соопшти Државната изборна комисија. Претседателот на ДИК Јован Јосифовски на прес-конференцијата рече дека од вкупно 1.779.116 граѓани евидентирани во Единствениот избирачки список, гласале 805.844, а одзивот бил 58,47 отсто.

Груевски објави изборна победа на Коалицијата „За подобра Македонија“ (ДПЛ)

Лидерот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски вечерта на 1 јуни 2008 ја објави победата на Коалицијата „За подобра Македонија“ на предвремените парламентарни избори во Македонија.

- Според досегашните информации може да се каже дека во Македонија преродбата продолжува, потенцира пред новинарите и присутните партиски членови и симпатизери, Груевски, додавајќи оти оваа победа на ВМРО-ДПМНЕ, како што рече, се чини дека ќе биде историска според обемот и бројот на гласовите што ги освои партијата.

Тој им честита на сите граѓани на Република Македонија за денешните избори, кои, како што рече, во најголем дел од гласачките места во Македонија биле, фер и демократски.

Ова е победа на Македонија, нагласи во вечерашното обраќање Груевски, подвлекувајќи дека изборната победа е на силите кои во изминатите 20 месеци даваа сè што е во нивна моќ да се покаже дека тоа што ќе се вети може и да се исполни и да се покаже оти има поинакви политичари од тие кои беа во минатото, а кои многу повеќе ветуваа отколку што исполнуваа, па вети дека и во

наредните четири години ќе продолжат да работат на ист начин со ист елан и темпо како и досега.

- Со заеднички сили на сите граѓани, како што поминавме многу премрежија во минатите 17 години од независноста и во иднина да продолжиме заеднички, некогаш можеби со различнивидувања, некогаш можеби со критики, но тоа е демократија и кога има несогласувања и кога има различни мислења, тоа е нешто што нè води напред, изјави Груевски.

Шекеринска и ја честита изборната победа на Коалицијата „За подобра Македонија“

Лидерката на СДСМ Радмила Шекеринска на 1 јуни 2008 објави дека „Сонце“ – Коалиција за Европа, според резултатите од дотогаш обработените 80 проценти од гласовите, освоила 225 илјади.

Шекеринска рече дека одговорноста за изборниот пораз ја презема таа како лидер на СДСМ, најголема партија во коалицијата „Сонце“.

- Но, и во победите и во поразите никогаш не го загубив чистиот образ и дадениот збор. Како опозиција ќе останеме верни на нашите цели – Македонија во догледно време да стане членка на ЕУ и НАТО. Без оглед на изборните резултати нема да дозволиме да зајде македонско сонце, изјави Шекеринска.

Таа и ја честиташе победата на коалицијата „За подобра Македонија“, но додаде дека цената што ја плати Република Македонија на овие избори е сепак превисока поради човечките жртви, насилствата и инцидентите.

**Конституиран новиот македонски
Парламент (ДПЛ)**

На предлог на Верификационата комисија на Собранието на Република Македонија, на 21 јуни Парламентот го верификуваше мандатот на 114 новоизбрани пратеници.

Со конститутивната седница претседаваше највозрасниот пратеник – Стојан Андов од Либерална партија. На седницата, меѓу другите, присуствуваа и претседателот на Република Македонија, Бранко Црвенковски, претставници на верските заедници и на дипломатскиот кор во Република Македонија.

Во работата на седницата не учествуваше ниту еден новоизбран пратеник од Демократската партија на Албанците.

Пратеникот Трајко Вељаноски од ВМРО-ДПМНЕ, со 79 гласа „за“ и 19 воздржани, е избран за претседател на Собранието на Република Македонија.

СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗАЕДНИЦАТА

1-та седница на Управниот одбор на Заедницата се одржа на 7 јуни 2008 во просториите на Заедницата на Македонците во Р.Х., во новиот состав, Присутни беа сите членови освен Зоран Петровски од Пула и Н. Гроздановски од Загреб, а гости беа: Е. Петровска, секретарка на Заедницата, М. Давчевски, претседател на Советот на МНМ за Град Риека, М. Апостоловска, главна и одговорна уредничка на „М. глас“ и Г. Колески, член на НО на Заедницата.

Седницата ја водеше претседателот на У.О. на Заедницата, А. Митревски, а по усвоениот дневен ред се расправаше по неколку точки. За кварталното „Izvešće o ostvarivanju programa i utrošku sredstava Zajednice za razdoblje od 01.01.-31.03.2008. godine“ за Советот на националните малцинства при Владата на Р.Х., А. Митревски рече дека е навремено и пригодно изработен и предаден заедно со извештаите на друштвата. Во врска со регулација на големината на заедничките режиски трошоци на Заедницата (од заедничка причува), како и во врска со уредувањето и поправките кои треба да се извршат во просториите на Заедницата, членовите на У.О. со јавно гласање едногласно донесоа одлука и го задолжија Г. Колески да преземе иницијатива и да ја реши таа проблематика.

Потоа, А. Митревски им го претстави на присутните „Планот и програмата на работа за 2008. година со финансиска конструкција“, кој беше изработен врз основа на Одлуката на Советот за националните малцинства во Р.Х. за доделување финансиски средства за 2008 и нагласи дека оваа година многу се доцнесе. М. Мајкиќ констатираше дека е направена замена во доделувањето на средствата за Македонската вечер и Деновите на македонската кинематографија во Задар и дека сумите треба да бидат поинаку поставени. Б. Штерјов даде примедба дека Советот доделил премалку средства за културната манифестација „Рацинов ден – Бели мугри“, во Самобор бидејќи е оваа година јубилејна и дека при тоа е потребно да и се посвети поголемо внимание, како и повеќе средства. Исто така, Митревски рече дека се доделени премалку средства и за издавање на зборникот од Б. Јовановски и дека и тој проект треба да се поддржи со средствата од Заедницата. И. Дуноски рече дека и за реализација на културната манифестација „Илинден“ се доделени малку средства. По дискусијата следеше заклучокот дека програмите за идната година ќе треба повнимателно да се разработат на заеднички состанок, а по расправата членовите на У.О. со јавно гласање едногласно го усвоија „Планот и програмата на работа за 2008. година со финансиска конструкција“ и донесоа неколку одлуки:

- Во наредната година предлог-програмите на време да се подготват и разработат за да можат одговорно да се претстават до Советот за националните малцинства на Р.Х.;

- Се доделуваат уште 10.000,00 куни за „Зборникот“ на Б. Јовановски од средствата што „М. глас“ ги доби годинава од Советот;

- Секое друштво да достави до Заедницата список со имиња на децата кои ќе имаат настава по македонски јазик во летниот камп на Шолта;

- Културната манифестација „Ден на Заедницата на Македонците во Р.Х.“ која беше предвидена за реализација на 8 септември, се поместува на 12 октомври, а за членови на организацискиот одбор за оваа манифеста-

ција се именуваат: А. Митревски, Е. Петровска, Б. Штерјов, О. Ламбевски и Г. Колески.

За предлогот за „Финансискиот план на Заедницата“ во периодот од 01.04. – 31.12.2008. год. претседателот А. Митревски рече дека и оваа година, покрај веќе добиените средства, ќе се бараат средства и од други меродавни институции, па друштвата уште сега би требале да почнат да размислуваат кои програми ќе ги предложат за 2009, па членовите на У.О. едногласно го усвоија „Финансискиот план на Заедницата“ за оваа година.

Потоа, А. Митревски рече дека мандатот од 4 години на членовите на Колегиумот на списанието „Македонски глас“ истече и дека со тоа сите членови се автоматски разрешени од своите должности. Е. Петровска го прочита материјалот од М. Паризоски. За тие реагирања беше речено дека за уредничката и редакциската работа на едно такво аматерско списание како што е „М. глас“ ненамерни пропусти и грешки, па со тоа и поединечни незадоволства секогаш ќе има, но дека треба да се истакне и тоа дека во последните 4 години списанието во целина по својот квалитет и естетика ги надмина очекуваните резултати и дека е тоа единствено важно и треба да се почитува. По расправата, членовите на У.О. со јавно гласање едногласно ги донесоа следните одлуки:

- Се прифаќа оставката на Марко Паризоски од членството на Редакцискиот одбор на „М. глас“;

- За главна и одговорна уредничка на „М. глас“ се именува Марина Апостоловска;

- За Уредништвото на „М. глас“ се именуваат: Владо Чакмак за компјутерска обработка, Марија Георгиева – Петриќ за лектор и Елизабета Петровска за секретар и коректор;

- За членови на Редакцискиот одбор на „М. глас“ се именуваат: Огнен Бојаџиски, Јагода Цветичанин и Горан Калоѓера;

- За членови на Редакцијата на „М. глас“ се именуваат: Елизабета Петровска – Загреб, Бранка Јањиќ – Осиек, Ратко Димовски – Пула, Владо Настески – Риека, Еми Лонгин – Задар и Виолета Рајиќ Жгањер – Сплит;

- Главниот и одговорен уредник, членовите на Уредништвото, Редакцискиот одбор и Редакцијата на „М. глас“ се именуваат со мандат во траење од 4 години;

- Не се одобруваат патните трошоци за учеството на М. Паризоски на „4. Отворен куп на Хрватска за новинари во готвење брудет“ кој се одржа од 12-13 април 2008 на Корчула бидејќи поканата за тој куп службено не пристигнува на адресата на Заедницата;

- Да се свика седница на Редакцискиот одбор на „М. глас“ и да се решат отворените прашања за работата на списанието.

Бидејќи мандатот од 4 години на секретарот на Заедницата истече и со тоа тој е автоматски разрешен од своите должности, членовите на У.О. едногласно ја донесоа следната одлука: Елизабета Петровска повторно се именува на функцијата секретарка на Заедницата со мандат во траење од 4 години.

М. А. В.

Регионална сигурност и соработка и заштита на националните малцинства

Во хотелот „Јастреб“ во Бегово Раздоље од 15-18 мај беше одржан тродневен научен семинар за „Регионална сигурност и соработка и заштита на националните малцинства во Југоисточна Европа“. Семинарот беше орга-

Актуелности

низиран од страна на Советот за националните малцинства на Р.Х., Факултетот за политички науки од Загреб, Форумот за сигурносните студии „Центар“ за етнички односи од Загреб и Фондацијата „Friedrich Ebert Stiftung“ од Загреб.

На тродневниот семинар беа разработени повеќе реферати. Првиот ден се говореше за Европските искуства на регионална соработка и заштита на етничките малцинства, малцинско прашање и обликување на европските регии, модели и механизми, како и за геополитичките смерници во заштита на малцинските права и заштита на малцинските права во Р.Х. и регионална соработка.

Вториот ден на дискусија пристигнаа рефератите за Заштитата на малцинските права во Југоисточна Европа, со осврт на Косово, Србија, Македонија, Италија, Унгарија и Австрија. На наша жалост, како еден од пропустите на организаторот го наведов и непоставувањето на никаква анализа за правата на Македонското национално малцинство во Бугарија и Грција, кои се исто така држави на Југоисточна Европа, (за жал) и членки на Европската Унија, но со почитувањата на малцинските права на нашето малцинство во тие држави се далеку во минатиот век.

Последниот ден на семинарот беа расправани сигурносните аспекти на правата на националните малцинства во Југоисточна Европа на регионалната сигурност и нивното влијание на сеопштата сигурност во овој дел на Европа.

Ангел Митревски, дипл. инж.

ДА ЗАПЕЕМЕ И ЗАИГРАМЕ МАКЕДОНСКО

На 25 април 2008 годинава во организација на друштвото „Градиќи“ од Градиќи се одржа хуманитарен Јурјевски концерт „Кад Јурјево дојде, кам да се појде“ во Градиќи, за собирање средства за пожарно возило за пожарникарското друштво од Градиќи. Претседателката на друштвото Гордана Ковачиќ, ги поздрави гостите и им се заблагодари на нивниот голем одзив за овој хуманитарен концерт. На концертот настапи и пејачката група „Моми бисерни“ при МКД „Охридски бисер“ од Загреб, со неколку македонски народни песни, кои посетителите ги поздравија со долг аплауз. По концертот, посетителите го продолжија дружењето со палењето на Јурјевскиот оган.

Ден подоцна, на 26 април, фолклорната група при МКД „Охридски бисер“ под водство на Вукашин Јовески, настапи во Иваниќ Град на промоцијата на новиот албум „Извор“ на Јасмина Јеловчан, со сплет македонски ора, заедно со групата за меѓународен фолклор од СКУД

„Иван Горан Ковачиќ“, а на 13 мај настапија и во Домот на културата Пречко, исто така, со сплет македонски народни ора и песни.

Само три недели потоа, на 18 мај 2008, во Центарот за култура Трешњевка во Загреб, се одржа културната манифестација „Пејачки зборови – Фолклорни ансамбли“, на која гостуваше пејачката група „Моми бисерни“ со македонски народни песни, за која домаќините заслужено ги наградија со благодарница за учеството на манифестацијата.

Е. П.

ЕТНО ПУШКА – МЕЃУНАРОДЕН ФОЛКЛОРЕН ФЕСТИВАЛ

„Народните обичаи како потреба на современиот човек и во градот и на село се природен порив да се сврти вниманието кон традиционалната култура на своите претци“. Тоа беше идејата на Културно уметничкото друштво „Пушка“ за да ја организира манифестацијата „ЕТНО ПУШКА – меѓународен фолклорен фестивал“.

Фестивалот беше одржан на 3 мај годинава, под покровителство на општина Пушка, а по повод на Св. Јурај – Ден на општината и Св. Флоријан – Ден на КУД и одбележување на „2008, Европска година на интеркултурен дијалог“.

Оваа манифестација ја одбележува Европската година на интеркултурниот дијалог и ја реализира „Декларацијата на Советот на Европа за интеркултурен дијалог, спречување на судирите и зачувувањето на малцинските култури и различности“, која е усвоена во Опатија 2003.

На овојгодишниот фестивал учествуваа културно уметничките друштва на бошњачкото, унгарското, словенското, украинското и македонското национално малцинство од Хрватска, како и хрватските културни друштва од Босна и Херцеговина, Унгарија и Хрватска. Тие со своите песни и игри ги претставија убавините на својот крај, богатата традиција на европските народи.

Покрај поканетите жупани, началници на градовите на учесниците и амбасадори, началничката на општина Пушка, Ангела Цирквени, се поздрави со Данчо Петровски, советникот во амбасадата на Р. Македонија во Р. Хрватска и со Благој Штерјов, претседателот на МКД „Охридски бисер“, кои си изменија скромни подароци.

На свеченото отворање присутните ги поздравија м-р Борислав Вучковиќ, советник за општествени и хуманитарни работи во кабинетот на претседателот на Р.Х., Стјепан Месиќ, м-р Стјепан Кожиќ, жупан на Загребска-

та жупанија, началничката на општината, Ангела Цирквени, и други.

МКД „Охридски бисер“ настапи со пејачката група „Моми бисерни“ под водство на Рената Фирст и фолклорната група под водство на Вукашин Јовески. Респектани и облечени во македонски народни носии изведоа неколку познати ора и народни песни, а публиката ги награди со долготраен аплауз.

Покрај настапот на фолклорните и пејачките групи, секое друштво имаше и отворен штанд со национални везови и гастрономски специјалитети. Вредните членки на „Охридски бисер“ подготвија македонски специјалитети: ајвар, лутеница, македонска пита, гравче на тавче и леблебии, кои ги воодушевија посетителите.

М. Паризоски

СРЕДБА НА МАКЕДОНСКИТЕ ЗДРУЖЕНИЈА ОД ПУЛА И РИЕКА

Македонските здруженија, Советите на МНМ, претставниците на МНМ, МКД „Кочо Рацин“ и „Илинден“ и МПЦО од Пула и Риека, на 21 јуни 2008 се сретнаа во просториите на Македонското национално малцинство од Риека. Средбата на задоволство на организаторите, мина во добро расположение, запознавање и размена на мислења и договори на спомнатите водства на овие асоцијации. На средбата присуствуваше и претседателот на З.М. во Р.Х., Ангел Митревски. Следеше меѓусебно претставување на гостите и домашните претставници на друштвата од Пула и Риека, при што претседателот на Советот на МНМ од Риека, Давчевски, по куртоазните поздрави ја изложи целта на ова дружење. Накусо ги назначи риечките активности во задните неколку месеци и моделот на работа на риечките здруженија, за кој рече дека со формирањето на Канцеларијата, поедноствена е и олесната работата на Управните одбори на здруженијата, па сите административни обврски освен потписот, ги решава Канцеларијата.

Потоа, Давчевски ги нагласи договорените тематски целини кои денес требаат да бидат застапени и можни заеднички договори помеѓу здруженијата од Пула и Риека.

Во име на гостите за организираната средба и иницијативата на пулските и риечките здруженија се заблагодари Мирјана Дика-Дужман, па истакна дека таа ќе овозможи да се разменат многу мислења и предлози, за во иднина заеднички да се решаваат и изведуваат некои активности. „Големо задоволство ми е што слушнав неколку новини, а и што си ги предочивме нашите и вашите предности и успеси. За донесување заклучоци е рано, но мило ми е што многумина денес ќе ги сретнам и запознаам. Денешново дружење ќе ми остане во убав спомен, па се надевам дека и ние во Пула наскоро ќе организираме слична средба“, рече Дика-Дужман.

Ратко Димовски од Пула, истакна дека оваа средба не е ни прва ни последна. Ги спомна многуте средби на македонските вечери, на фолклорните активности, поединечни и заеднички дружења и средби на ниво на Заедницата, па смета дека оваа средба е плод на доврзан на поранешните. „Наша предност е во близината на нашите градови, па според тоа и можностите ни се поголеми“, рече Димовски. Претседателката на МКД „Илинден“, Ивона Дуноски, средбата ја оцени како одличен поттик меѓу овие два града и дека е задоволна со досегашните соработки, особено помеѓу фолклорните групи, па се надева дека оваа соработка денес ќе добие двострана понатамошна поткрепа.

На средбата беа изнесени многу добри предлози и желби, но и противречни дискусии, особено околу Семакедонската координација во Р. Хрватска.

На крајот беше договорено вакви средби да продолжат и понатаму да се одржуваат, но да се организираат и средби помеѓу сите македонски друштва во Хрватска. Средбата заврши со заедничко фотографирање, и секако со коктейл, на кој беше наздравена средбата и посакано да се организираат и следни, чести и плодни, кои ќе ни ги олеснат мислите наслонети кон нашата родна татковина.

В. Настески и Р. Димовски

Вердиевиот „Реквием“ за крај на сезоната на Македонската Опера и Балет

Македонската Опера и Балет на 28 јуни годинава во „Куршумли ан“ ја затвори сезоната со концертното дело „Реквием“ од Џузепе Верди во изведба на Хорот и Оркестарот на МОБ, под диригентство на Јосип Шего од Хрватска. Настапија сопранистката Весна Гиновска-Илкова, мецосопранот од Хрватска, Мартина Гојчета-Силиќ, тенорот Ѓорѓи Цуцковски и Игор Дурловски, бас.

Верди го напишал ова дело на крајот на својот живот, по загубата на сопругата и двете деца и тоа набргу станало популарно. Реквиемот е сублимат на неговиот голем музички потенцијал. Последен пат Вердиевиот „Реквием“ на македонската сцена интегрално е изведен пред десет години, а фрагменти од него МОБ изведе пред четири години на комеморативната седница за смртта на претседателот Борис Трајковски. Овојпат беше изведено на отворен простор со слободен влез за посетителите.

МИА

Во Битола настапи хрватскиот ансамбл „Езерки“

Во рамките на манифестацијата „Битола – град на културата“, на 6 јуни годинава во НУ Народен театар-Битола ќе настапи хрватскиот ансамбл „Езерки и 7/8“.

Во рамките на националната манифестација „Битола – град на културата“ бевме домаќини на респектабилен ансамбл, чие гостување во нашиот град го обезбедија Друштвото за македонско-хрватско пријателство и почесниот конзул на Р. Хрватска во Битола, изјави координаторот на оваа културна манифестација, Тодор Ивановски.

„Езерки и 7/8“ се високо професионален ансамбл кој негува македонска изворна музика. Влезот за концертот на „Езерки и 7/8“ беше бесплатен.

МИА

НАЈДРАГА РИЕКО

Припадниците на бројните риечки национални малцинства на 29 април годинава во просториите на Унгарското национално малцинство за првпат организираа средба наречена според саканиот град – „НАЈДРАГА РИЕКО“, за да се запознаат, но и да се дружат. На неа Италијаните се претставија со неколку оперски арии, Бошњаците и Унгарците со поезија, а Македонците со песни и ора од македонската фолклорна ризница. Во организација на Демократската заедница на Унгарците во Риека средбата ја водеше нејзиниот претседател, др Сандор Пот.

„Риека е град во кој живеат и работат припадници на бројни национални малцинства и многу од нив се вклучени во разни друштва. Но, сите немаат можност за многу разновидни активности, па ова дружење е можност за меѓусебно надополнување”, рече на отворањето иницијаторката на оваа идеја, Илона Полак-Шупер, која има должност во Декаратската заедница на Унгарците да организира културни манифестации. На првиот овогодисен собир присуствуваа албанското, бошњачкото, црногорското, чешкото, италијанското, српското, полското, словенското, македонското и унгарското национално малцинство. Тие се претставија со различни програми од нивните творештва, со песни, ора, танц, ликовни творештва, поезија, оперски арии, а масите беа наполнети со специјалитети од нивните национални кујни.

В. Настески

ГОДИНА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

На 26 март 2008 во просториите на МКД „Илинден“ во Риека, беше одржана трибина под наслов „Македонскиот јазик во глобалниот свет”, чиј водител беше проф. м-р Јордан Плевнеш, гостин од Р. Македонија.

Со одлуката на Владата на Р. Македонија, 2008 е прогласена за Година на македонскиот јазик, со цел да се отвори кампања за промовирање и афирмација на македонскиот јазик на национално и меѓународно ниво. Така, м-р Плевнеш пред бројните заинтересирани граѓани и членовите на друштвото „Илинден“ одржа трибина на која беше прикажан 20-минутен филм за развитокот на македонскиот јазик. Елаборирајќи го развитокот на јазикот, уште на почетокот ја изрече тезата дека македонскиот јазик се зборува, учи и пишува во Европа: во Република Македонија како национален јазик, во соседните држави Грција, Бугарија, Албанија и Србија како малцински јазик, а во европските земји Германија, Франција, Италија, Шведска, Данска, Швајцарија и Белгија како семеен јазик. Говорејќи за јазикот, м-р Плевнеш сликовито се изрази:

- Во Сиднеј, Перт и Камбера заоѓа сонцето, а во исто време со зајдисонце или изгреаната месечина можете да ја слушнете истата песна и исти морници да ве полазат на сите меридијани каде што се пее македонскиот јазик: „Со маки сум се родил јас, со жалости јас ќе си умрам, и маките да ми ги напишете, одозгора на робот мој...”. Македонскиот јазик сè повеќе е интересна сфера во странските земји, сè повеќе е присутен на многу светски образовни институции, но се изучува и на повеќе светски факултети. Со ваква глобалистичка идеја македонскиот јазик идејно си овозможува со древниот македонизам да ги издигне сопствените цивилизациски достигнувања над единствениот класицизам, па самиот да се наметне како светски цивилизациски поредок во новава епоха, заклучи м-р Плевнеш, потсетувајќи ги присутните и на многуте фази во развојот на јазикот низ македонската историја.

На трибината беше прочитана и претставена тезата од проф. д-р Горан Калоџера „Развитокот на современиот македонски јазик”. Неговата теза беше насочена кон специфичниот развој на македонскиот јазик и тоа во три фази: Првата е период од почетокот на 19 век сè до балканските војни (1912-1913) и Македонија под Турска власт; другата фаза почнува со поделбата на Македонија во 1913, време кога се оневозможува македонскиот јазик во јавниот живот; третата фаза почнува со Втората светска војна кога се формира и стандардизира македонскиот

литературен јазик, што е и остварено. Во својата теза Калоџера детално ги изнесе влијанијата под кои се наоѓала Македонија, борбата на многуте македонски преродбеници за формирање и творење од народен во литературен јазик, спомнувајќи ги браќата Миладиновци, Рајко Жинзифов, Григор Прличев, Крсте Мисирков и други, па до новите времиња: Васил Иљоски, Кочо Рацин, Венко Маркоски, Блаже Конески и други.

Трибината заврши со неколку поставени прашања кои проф. м-р Јордан Плевнеш ги одговори, на големо задоволство на заинтересираната публика.

В. Настески

KNJIŽEVNO – POETSKA VEČER U „ILINDENU”

U prostorijama Makedonskog kulturnog društva „Ilin-den”, a u suradnji s Hrvatskim književnim društvom „Osvit” iz Rijeke, 29.04.2008. održana je još jedna književno – poetska večer. Ovo je već druga takva suradnja spomenutih udruga, s ciljem međusobne promocije i produbljanja hrvatsko-makedonskih veza (kako profesionalnih tako i onih privatnih, prijateljskih).

Prisutnima su se s nekoliko uvodnih riječi najprije obratili predsjednica MKD-a „Ilin-den”, Ivona Dunoski, te Valerio Orlić (predsjednik HKD-a „Osvit”), a potom je riječ preuzela voditeljica programa, Nensi Čargonja Košuta. Umjetnički je dio programa započeo i završio makedonskom (stihovanom) riječju iz pera Ivone Dunoski, dok je ostatak večeri bio posvećen hrvatskim autorima, redom članovima HKD-a „Osvit”.

Autori koji su se ovoga puta predstavili riječko-makedonskoj publici bili su Tatjana Udovič, Desimir Širola, Nadija Rubeša, Ivana Klovar i Eugen Šeta. Obzirom da se neki od spomenutih autora bave pretežno prozom, večer je obilovala i poetskim i proznim radovima. Tako se Tatjana Udovič publici predstavila interpretacijom ulomka iz svog prvog romana „Triesduja”, Desimir Širola odabrao je jednu priču te jednu humoresku iz dviju (od njegovih dosad triju objavljenih) knjiga, a Nadija Rubeša podarila je prisutnima dva svoja poetska uratka. Ivana Klovar, rođena Međimurka, izabrala je nekoliko pjesama iz svog opusa u kojima je pokazala da je jednako inspirirana ovim našim, primorskim krajem, kao i onim u kojem je rođena. Večer je svojim poetskim, ali i glazbenim, šansonijerskim stvaralaštvom, začinio Josip Eugen Šeta koji je, i opet, potvrdio onu vječnu i nezaobilaznu sinestaziju raznih grana umjetnosti.

Ostatak večeri protekao je u ugodnom druženju književnika i ostalih ljubitelja ove vrste umjetnosti.

Nensi Čargonja Košuta

МОМЕНТИ ОД ИСТОРИЈАТА НА МАКЕДОНИЈА

На 16 и 17 мај 2008 во организација на Советот на МНМ за Град Риека, претставникот на МНМ за ПГЖ, МКД „Илинден“ и МПЦО од Риека е организирана трибина „Моменти од историјата на Македонија“, а во повод на прогласената 2008 година како меѓународна година на македонскиот јазик.

Трибината ја водеше проф. Огнен Бојацки, на која првиот ден го претстави проф. д-р Горан Калоџера, македонист и проректор на Риечкиот универзитет, кој во воведот рече дека проф. Бојацки е вичен регистратор на настани од македонското поднебие. Со своето своеврсно бележење на настаните од Македонија, а и за македонските преродбеници, ја зголеми и хрватската книжевна вредност, а за македонците во Хрватска отвори простор и место каде можат и идните генерации да продолжат со регистрирање на новите настани и откритија од македонската стварност.

Пред бројните присутни меѓу кои беа и неколку студенти од Риечките факултети, Бојацки се осврна од Античка Македонија до најновите настани во сегашната самостална Македонија. Најчесто се задржуваше на трагичните македонски настани во многуте војни; на Александар Македонски, на Самоиловата Македонија, турските освојувања, борбите за вечното ослободување од ропството, па се до овие последни настани кога Македонија дојде на своето – самостојна Република Македонија.

Другиот ден, на 17 мај, одржа предавање за македонскиот јазик и Македонската Православна Црква. Тематиката зафати период од основањето на Охридската архиепископија, па сè до нејзиното гаснење и повторно прогласување на афтокефалност после 200 години (1967), но и за честите оспорувања, особено од српската и бугарската православна црква. Бојацки хронолошки ги подреди дејностите на браќата Кирил и Методиј, нивните ученици Климент и Наум и нивниот прв универзитет воопшто создаден на овие простори и пошироко, како и борбата на македонското свештенство кое со векови успеало да ја одржи црквата и својата нација и да го задржи македонскиот корен создаден од Античка Македонија до ден-денес.

Овие две тематски целини кои меѓусебно се совпаѓаат, меѓу присутните предизвикаа голем интерес, особено по поставените прашања по предавањето, на кои

проф. Бојацки требаше мошне долго време да ги одговори. Видно задоволни, присутните за овие две посебно интересни тематски целини, професорот го наградија со долг аплауз.

В. Настески

ПРВА САМОСТАЛНА ИЗЛОЖБА НА ЈОЖИЦА МИКИЧИЌ

Во просториите на МНМ во Риека беше отворена изложба на слики од авторката Јожица Микичиќ, под наслов „Радост на бојата“. На свеченото отворање на изложбата присуствуваа бројни гости и членови на „Илинден“. Изложбата ја претстави и за неа говореше професорката по ликовна уметност, воедно и водителка на работилницата „Арт и Хоби“, Дијана Лукиќ. По неколкуте пригодни зборови за изложените експонати, беше организирана програма на која настапија Петра Бугарин, ученичка по клавир на 4. година во музичкото училиште во Риека со композицијата „Љубица“ од Дора Пејачевиќ, а беа изведени и неколку пригодни стихови кои ги интерпретираа Нисе Хрвати и Маријета Видовиќ, ученички од првата Сушачка гимназија.

Водителот на Канцеларијата на МНМ во Риека, Илија Христовулов, и се заблагодари на авторката на изложбата, како и на водителката на работилницата „Арт и Хоби“, па спомна дека МНМ во Риека има соработка и со уметничката работилница „Вели пинел“ од Кострена, чија изложба беше поставена пред два месеца во истиот простор.

В. Настески

SREBRNA POTKOVICA ZA „DOMA“ NA ASTER FESTU

Hrvatsko-makedonski dokumentarni film „Doma“ u režiji Gjorče Stavreskog i koprodukciji Makedonsko-hrvatske udruge za promicanje kulturnih vrijednosti i veza „Spectrum“ iz Zagreba te Centra za nove inicijative u kulturi „Lokomotiva“ iz Skopja, osvojio je drugu nagradu – Srebrnu potkovicu na Međunarodnom festivalu autora iz jugoistočne Europe „Aster fest“ u Strumici, Makedonija.

Doma je nagrađen u konkurenciji 50 kratkih igranih i dokumentarnih filmova iz 34 zemlje, koji su prikazani tijekom pet dana trajanja festivala, od 27. do 31. svibnja. Zlatnu potkovicu osvojio je film „Problem s komarcima” bugarskog redatelja Andreja Paunova, dok je brončana potkovicica otišla u Sloveniju, filmu „Srpski ekseri” Dimitrija Anakieva.

Ocjenjivački sud festivala, sastavljen od tri redatelja – Antonija Mitrikeskog iz Makedonije, Ilira Hardžija iz Albanije te istaknutog hrvatskog redatelja Lordana Zafranovića, dodijelio je i posebno priznanje za filmsku kameru snimateljima filma „Doma”, Dimitru Popovu i Josipu Ivančiću.

Uz članstvo u žiriju, Lordan Zafranović se nalazi i među ovogodišnjim laureatima – dobitnik je prestižnog priznanja „Aster” za visoka dostignuća u autorskom opusu.

Prije „Aster festa”, film „Doma” je u veljači prikazan i na ovogodišnjem izdanju festivala dokumentarnog filma „Zagrebdox”, a uvršten je i u konkurenciju festivala dokumentarnog i kratkog filma „Dokufest”, koji se od 4. do 10. listopada održava u Prizrenu, Kosovo.

Film tematizira život nekolicine pojedinaca podrijetlom iz Makedonije i Hrvatske, trenutačno nastanjenih na prostorima druge države, analizirajući pitanja identiteta, vezanosti za sredinu iz koje potiču, mobilnosti mladih i odnosa sustava prema pojedincu. Na filmu je surađivala mješovita ekipa filmskih djelatnika iz Makedonije i Hrvatske, a njegovo snimanje omogućila je Europska kulturna fondacija iz Amsterdama.

„Spectrum”

Dani makedonskog filma u Splitu

Ove godine po drugi put MKD „Makedonija” je organiziralo „Dane makedonskog filma”. Manifestacija je započela 18.04.2008. prikazivanjem filma „Doma”, redatelja Gjorče Stavreski, koji je ostvaren u koprodukciji Makedonsko-hrvatske udruge za promicanje kulturnih vrijednosti i veza „Spectrum” iz Zagreba i Centra za nove inicijative u kulturi „Lokomotiva” iz Skopja, a koji je na ovogodišnjem međunarodnom festivalu autora iz jugoistočne Evrope „ASTER FEST” u Strumici dobitnik nagrade Srebrna potkovicica. Uvodnu riječ o filmu rekla je Slavica Koretić u ime udruge „Spectrum”. Ostali filmovi su bili „Vreme vodi”, „Bal-can-can” i „Prije Kiše”. Za četiri dana koliko su trajali dani filma ostvarena je velika posjeta, a najviše posjetitelja bilo je na filmovima „Bal-can-can” i „Prije Kiše”, gdje su zabilježene posjete i od dvjestotinjak ljudi od kojih je veliki broj Splitskana nemakedonaca, što je u današnje vrijeme

posjeta kinima zavidan broj, a i poticaj organizatorima da i slijedeće godine organiziraju istu manifestaciju.

V.R.Ž.

ЧЕТВРТИ ГАЛА БАЛ НА ВОЕНИТЕ ПРЕТСТАВНИЦИ

Клубот на Воените претставници во Загреб и неговиот доајен, македонскиот генерал полковник Драган Андрески, организираа „ГАЛА БАЛ” за воените претставници на странските земји акредитирани во Р. Хрватска, кој се одржа на 16 мај 2008 во хотелот „Панорама”. Балот имаше хуманитарен карактер во корист на Центарот за разминиравање кој помага во решавањето на една од најголемите последици на Домовинската војна во Хрватска. На Гала Балот присуствуваа министри, шефови на дипломатски мисии, генерали и офицери на Хрватската војска и домаќините – воените претставници со сопругите.

На отворањето, на ценетите гости им се обрати доајенот на КВПЗ, генерал полковник Драган Андрески, кој рече:

„Velika mi je čast da kao doajen KVIJ-a i u ime vojnih izaslanika stranih zemalja, akreditiranih u R. Hrvatskoj, pozdravim sve Vas na ovom tradicionalnom, četvrtom po redu, humanitarnom Balu. I ovoga puta, skromna sredstva koja će biti prikupljena namijenjena su Centru za razminiranje. Na nacionalnom planu, aktivnosti koje provodi Hrvatski centar za razminiranje doprinijele su jasnom i preciznom definiranju minski sumnjivog prostora o kojemu su zemljovidima i digitalnim prikazima sumnjivog prostora upoznati šira javnost i sve relevantne organizacije. Neka ova naša humanitarna akcija da poticaj djelatnicima Hrvatskog centra za razminiranje, da u što kraćem vremenu otklone ostatke ratnog naslijeđa i zla koje je čovjeku nanio.

Gospodo vojni izaslanici, budimo sretni na dio našeg života, ponosa i rada, da ovu našu diplomatsku misiju provodimo u predivnoj i ponosnoj zemlji, Republici Hrvatskoj, koja razvija svoj gospodarski i međunarodni položaj, koja postaje značajan faktor u široj regiji. U ime Vas, vojnih diplomata, i u moje ime, mi vojnici, od srca čestitamo Republici Hrvatskoj na nedavno dobivenoj pozivnici za punopravno članstvo u NATO-u. Hrvatskom narodu želimo puno uspjeha i sreće, a Republici Hrvatskoj bržu integraciju u EU.

Želim Vam ugodan provod i dobru zabavu uz lijepe zvuke naših glazbenih grupa.”

М. Паризоски

Уште еден мост меѓу Македонија и Хрватска

Претседателот Црвенковски му врачи „Медал за заслуги за Македонија“ на д-р Горан Калоѓера

По повод 24 мај – Денот на сесловенските просветители и патронен празник на Скопскиот универзитет, претседателот на Република Македонија, Бранко Црвенковски, на пет факултети им врачи високо државно признание „Орден за заслуги за Македонија“.

Ордени за заслуги им беа врачени на Медицинскиот, Шумарскиот, Природно-математичкиот, Факултетот за земјоделски науки и храна и Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ за нивниот децениски придонес во научно-образовната мисија и за врвните резултати во образовната и во научно-истражувачката дејност.

На свеченоста што се одржа во Ректоратот на Универзитетот, претседателот Црвенковски му врачи одликување „Медал за заслуги за Македонија“ и на д-р Горан Калоѓера, проректор на Универзитетот во Риека, Р. Хрватска, за неговиот исклучителен придонес за афирмација на македонската наука за литература и на македонската култура во светот, како и за неговата заложба за унапредување на соработката и пријателските врски меѓу Македонија и Хрватска.

Честитајќи им го патрониот празник, претседателот Црвенковски рече дека сите 23 факултети и 10-те научни институти и други институции во склопот на Универзитетот учествуваат во остварувањето на големата цел и мисијата на Универзитетот – тој да биде автономна, научна, високообразовна институција која обезбедува наставна, научна и апликативна дејност во техниките, природно-математичките, биохемиските, уметничките, медицинските и општествените науки.

- Ви го честитам патрониот празник на Универзитетот и ви пожелувам уште многу успеси во вашата наставна дејност и посебно во вашата посветеност во научно-истражувачката работа, со што придонесувате во меѓународната афирмација на домашната мис-

ла и практика дома и во светот, а со тоа Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје продолжува да биде силен стожер на самобитноста на македонскиот народ и македонската држава, рече претседателот Црвенковски.

Во рамките на прославата, на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ официјално беше отворен и Македонско-италијанскиот мултимедијален образовен центар. Центарот, кој е изграден со финансиска поддршка на италијанската Влада, зафаќа простор од 400 метри квадратни и е составен од библиотека, изложбен простор, канцеларии, мултимедијален простор со опрема за видеоконференција, симултан превод и видео уреди за нови методи на учење.

МИА

Доделувајќи му го Медалот на Горан Калоѓера, претседателот на Република Македонија, Бранко Црвенковски, рече дека тој е еден од најистакнатите научни – македонисти, кој по својата работа веќе и е познат на македонската научна јавност и е повеќе пати наградуван со медалски одликувања.

Поради својата стручна и научна работа, професорот Калоѓера е прогласен за надворешен член на Македонската академија на науките и уметностите и за почесен член на Друштвото на писателите на Македонија. Тој е еден од најголемите иницијатори и лобисти за динамична стручна соработка на Скопскиот универзитет со неговиот матичен Риечки универзитет и несебично ги поттикнува сите видови на стручна соработка на научни и образовни институции од Република Македонија со сродните во Република Хрватска.

Проф. Калоѓера е афирмиран не само во Хрватска туку и пошироко во југоисточна Европа, а ова признание, на некој начин, доаѓа како компензација за 30-годишната работа и афирмација на македонистиката кое, како што нагласи на приемот, многу му значи.

- Признанието што го добив е за заслуги и афирмација на македонската литература во Хрватска, но и за хрватската литература во Македонија. Не се работи само за врските што сум ги воспоставил, туку и за културолошките човекови поврзувања. Имам прекрасна соработка со риечкиот, скопскиот и битолскиот универзитет, како и многу пријателства и врски. Со задоволство можам да истакнам дека првиот македонски претседател, Киро Глигоров, ми е личен пријател, а за добивањето на ова признание ме предложи Македонското културно друштво „Илинден“ од Риека, ни изјави проф. д-р Калоѓера.

В. Настески

АМБАСАДОРОТ МАРКОВСКИ ВО ПОСЕТА НА РИЕКА

Амбасадорот на Р. Македонија во Р. Хрватска, н. е. Данчо Марковски, по првпат беше во посета на градот Риека, со цел да се сретне со ректорот на Риечкиот универзитет, со членовите на Стопанската комора на ПГЖ, м-г Винко Мичетиќ, жупанот Златко Комадина, градоначалникот Војко Оберснел и свечено да ја отвори дополнителната настава на Македонски јазик во ОУ „Центар“ во Риека.

Посетата започна во ректоратот на Риечкиот универзитет со академикот Даниел Рукавина и проректорот д-р Горан Калоѓера. Во срдечна и пријатна атмосфера се разговараше за продолжување и подобрување на досегашните соработки меѓу риечкиот и македонските универзитети, а македонскиот амбасадор предложи нови елементи на соработка: студентски размени, кадри кои би помогнале во техничките научни истражувања за потребите на новоформиранiot универзитет во Македонија (Штип). Ректорот Рукавина го прифати предлогот и рече дека со новиот риечки Кампус во Риека се отвораат и други можности за новите генерации студенти и дека се подготвени за соработка и на многу други подрачја.

Потоа, амбасадорот Марковски ја посети Жупаниската стопанска комора на Риека. Претседателот на комората м-р Винко Мичетиќ со кусо излагање му ја претстави Комората, но и досегашната соработка со Македонија. На средбата беа присутни претставници на неколку претпријатија што успешно соработуваат со многу македонски фирми, како: бродоградилиштата „3. Мај“ и „Краљевица“, „Бродокомерц Нова“, „Тути Фрути“ и „Истра вино“. Претставниците на бродоградилиштата ја нагласија можноста за вработување на дефицитарна работна снага, но и вклучување на мали македонски претпријатија. Голем потенцијал има и увозот на македонското овошје и зеленчукот, а Македонија има потраба за маслиново масло. Голем интерес за увоз од Македонија има и Деловната зона Кукуљаново и Регионалниот голем пазар во Матуљи. Амбасадорот

Марковски поединечно разговараше со претставниците на спомнатите објекти и вети скорешна средба со заинтересираните стопанственици од оваа регија.

Амбасадорот Марковски потоа се сретна со Златко Комадина и со неговите соработници во Жупанијата на Риека, при што жупанот го запозна амбасадорот со основните начела на ПГЖ и напорите за зачувување на мултиетничките различности, кои на ова подрачје се на високо ниво, а изрази и желба за понатамошен развој на полето на економијата.

Следеше средба со градоначалникот на Риека, Војко Оберснел, каде на македонскиот амбасадор му беше укажано срдечно добредојде, а притоа беше насочена добрата соработка со националните малцинства во Риека, но и соработката со многу подрачја од Република Македонија. Членката на Градската управа, Стилиан, рече дека денес во ОУ „Центар“ ќе биде свечено одбележан почетокот на дополнителната настава за негување на македонскиот јазик и културата, што ќе ја посетуваат осум припадници од македонското малцинство, но и осум деца од други национални малцинства.

Во придружба на амбасадорот Марковски беа и Стојан Руменовски, министер-советникот во Амбасадата, Михаило Давчевски, претседателот на Советот на МНМ за Град Риека, проф. Левко Цветковски, претставникот на МНМ во ПГЖ и Илија Христовулов, водителот на Канцеларијата на МНМ за Град Риека.

В. Настески

АМБАСАДОРОТ МАРКОВСКИ ВО КОПРИВНИЦА

На 30 мај годинава дел на дипломатскиот кор на Р. Хрватска меѓу кои беше и амбасадорот на Р. Македонија во Р. Хрватска, неговата екселенција Данчо Марковски, оствари еднодневна посета на Копривница. Овој град се смета за најбогата општина во Хрватска, каде успешно работат неколку големи стопански концерни.

Најнапред, дипломатите ги прими градоначалникот на Копривница, кој на високите гости им говореше за историјата, сегашноста и иднината на овој дел на Хрватска, при што стави акцент на фактот дека оваа Жупанија има најмал процент на невработеност, а бруто приходот е на високо ниво. Сепак, градоначалникот посочи дека успешните фирми во Копривница се отворени и за соработка и за инвестициите на странски фирми.

Потоа, дипломатите го посетија средното училиште во Копривница, изградено според најновите европски стандарди каде учениците, според новите наставни програми, остваруваат високи резултати и добиваат одлични оценки со кои можат непречено да го продолжат факултетското образование.

Следната дестинација на дипломатите беше „ПОДРАВКА“, каде беа запознати со нејзините деловни резултати, но и со соработката со други држави во Европа и прекуокеанските земји. Со нови информации дипломатите беа запознати и во сестринската фирма на „Подравка“ – „Белупо“.

На крајот на посетата на Копривница, амбасадорот Данчо Марковски за „Македонски глас“ изјави: - Покрај редовните амбасадорски задолженија најмногу ме радуваат овие директни контакти со хрватското стопанство, затоа што сметам дека Македонија треба да ги

искористи сите свои капацитети за што подобар пласман на своите квалитетни производи надвор од границите на нашата земја. Затоа сметам дека оваа наша дипломатска посета на Копривница ќе резултира со нови бизнис-контакти меѓу Македонија и Хрватска.

М. А. В.

Обединета Европа – демократска, стабилна и безбедна, порака од Претседателскиот самит во Охрид

Во Охрид на 3 мај годинава заврши 15-от Самит на претседатели на држави од Централна Европа. На дводневната расправа шефовите на држави и дипломатските претставници на 19 земји дебатираа за процесите на евроинтеграциите и енергетските потенцијали и предизвици.

На Самитот беа усвоени заклучоци кои на пресконференција ги презентираше домаќинот на средбата – претседателот Бранко Црвенковски.

Во заклучоците се истакнува дека со потпишувањето на Спогодбата за реформи, ЕУ покажа политичка волја за зајакнување на својата улога во меѓународните прашања и продолжување на процесот на проширување. Ова, како што е наведено, треба да се смета за важен чекор кон комплетирањето на проектот за Обединета Европа – демократска, стабилна и безбедна, без нови линии на поделба.

На средбата посебно внимание се посвети на интегрирањето во ЕУ, за што е заклучено дека нема друга политичка алтернатива за кандидатите и земјите аспиранти. До денот на приклучувањето тие треба да ги интензивираат неопходните реформи, додека ЕУ ќе продолжи да ги поддржува нивните напори.

Процесот на евроатлански интеграции, се додава во заклучоците, не може да се смета за завршен без комплетно вклучување на државите од Западен Балкан во НАТО и ЕУ. Затоа, претседателите се договорија дека локалните и меѓународните актери треба да вложат дополнителни напори за стабилност и просперитет на регионот како функционална компонента на Европа.

Заклучено е и дека економскиот развој останува меѓу највисоките приоритети на земјите учесници. Предуслов за поголем економски раст, според учесниците на средбата, се стабилни енергетски снабдувања и високо квалитетна транспортна и телекомуникациска инфраструктура на локално и регионално ниво. Ваквите проекти, како што истакнаа шефовите на државите, се знак за добра регионална соработка, но и инвестиција во стабилноста и безбедноста на државите. Нови енергетски и економски постројки, без оглед каде ќе се градат, сметаат тие, ќе значат дополнителна вредност за националната, регионалната и целата ЕУ економија.

Европа од страна на сите учесници е прифатена како заеднички економски простор и пазар и како заедница која ги дели истите вредности и убедувања засновани врз солидарност меѓу народите со еднакви можности за сите.

Претседателот Црвенковски е со став дека Македонија е за фер и компромисно решение, но, како што рече, „тоа не зависи само од нас“. - Можно е грчката страна да постави неприфатливи услови. Ние не сме подготвени за грчки диктат и тие да ни го дефинираат

името на нашата земја. Можно е да се повтори истото сценарио како и во Букурешт и да биде блокиран приемот на Македонија во ЕУ, но ние ќе настојваме да изнајдеме компромисно решение, рече Црвенковски.

МИА

Сигурносни Уговор SAD-a и Македоније

Македонија и SAD су 7. свибња 2008. у Вашингтону потписали Уговор о допунским сигурносним гаранцијамa који би био на снази до позивнице Скопју за чланство у НАТО-у. Ние рече о војно-техничком уговору јер он тражи ратификацију у Конгресу. Овај би уговор био на разини извршне власти.

НАТО од Македоније тражи да проблем с именом с Грчком риеши до средине липња како би могла „ухватити приклучак“ с Хрватском и Албанијом на путу за чланство.

Грчка министарка ванјских послова, Дора Бокоянис, поручила је да је Грчка, ако се риеши проблем имена, спремна инвестирати велику своту новца у Македонију и почети процес поступног укидања виза.

Ј. Т., „Јутарњи лист“

Бошкоски ослободен, за Тарчуловски 12 години казна затвор

Ослободителна пресуда за Љубе Бошкоски, а затворска казна од 12 години за Јохан Тарчуловски, вклучувајќи го времето поминато во притвор, во врска со случајот „Љуботен“, изрече на 10 јули годинава Судскиот совет на Хашкиот трибунал, предводен од судијата Кевин Паркер.

- Љубе Бошковски, Советот заклучува дека не сте виновен за сите точки во обвинителниот акт. Советот наредува да бидете ослободен од Одделението за притвор на ОН по завршувањето на неопходните модалитети, рече притоа Кевин Паркер кој претседаваше со тричлениот Судски совет во Судот во Хаг.

Паркер, соопштувајќи ја пресудата за Тарчуловски, истакна дека Советот заклучил дека тој е виновен по сите три точки од обвинението.

- Точка еден убиства, кршење на законите или обичаите на војување според член 3 од Статутот бидејќи сте наредиле, планирале и поттикнале убиства на Рами Јусуфи, Сулејман Бајрами и Мухарем Рамадани. Точка два безобсирно уништување, кршење на законите или обичаите на војување според член 3 од Статутот бидејќи сте наредиле, планирале и поттикнале безобсирно уништување на куќи и друг имот на 12-мина жители, етнички Албанци идентификувани во писмената пресуда. Точка три сурово постапување, кршење на законите или обичаите на војувањето, според член 3 од Статутот бидејќи сте наредиле, планирале и поттикнале сурово постапување во куќата на Адем Ахметовски со 13-мина жители етнички Албанци идентификувани во пишаната пресуда, како и сурово постапување во куќата на Браца со десетмина жители етнички Албанци идентификувани во пишаната пресуда, рече Паркер.

Судењето на Љубе Бошкоски и Јохан Тарчуловски во Хашкиот трибунал почна на 16 април 2007 година, а заврши на 8 мај годинава со соочување на аргументите од завршните зборови на одбраната и на обвинителството.

МИА

СИТЕ НИЕ ТРЕБА ДА СЕ ПОГЛЕДНЕМЕ ВО ОГЛЕДАЛО

Најновиот филм „Сенки“ на Милчо Манчевски неодамна ја доживеа својата премиера во Загреб, што беше повод за овој наш разговор

На 15 мај годинава во преполната сала на најголемото кино „СинеСтар“ во Загреб се одржа премиерата на играниот филм „Сенки“ на режисерот Милчо Манчевски. Организатор беше хрватскиот дистрибутер „Блиц“ во соработка со „Манаки филм“ од Скопје. На премиерата присуствуваа амбасадорот на Р. Македонија во Р. Хрватска, неговата екселенција Данчо Марковски, педесеттина претставници на дипломатскиот кор на Хрватска, претставници на Заедницата на Македонците во Хрватска и членови на Македонската Православна Црква. Се разбира, и многу нивни хрватски пријатели и вљубеници во уметноста.

Сето тоа беше повод за средба со режисерот Манчевски кој, поради своите бројни ангажмани, ретко „се фаќа“ да каже некој збор за медиумите.

„Сенки“ досега доживеа повеќе премиери, како во Македонија така и во странство. Што Ви значи премиерата во Загреб?

Убаво е публиката во Хрватска да го види филмот, а најважно од сè се луѓето, секој сам за себе, да си најдат контакт со филмот, а тоа е едно поврзување на секој поединец со она што има да го каже – со тажните моменти што ќе те допрат до срцето или со оние што ќе те насмеат. Во секој случај „Сенки“ е приказна која треба да оди „од човек на човек“, „од срце на срце“. Од друга страна, сите мои очекувања завршуваат кога ќе го завршам филмот и најважно ми е како тоа ќе заврши, а потоа го пуштам по светот па веќе немам никакви очекувања.

Од „Мусака“ преку „Прашина“ и „Пред дождот“, како дојде до идејата за „Сенки“?

Сакав да направам филм за нештата што не плашат. Затоа што мислам дека е важно да се соочиме со она што не плаши; да се погледнеме во огледало, подготвени и способни да се носиме со нашиот одраз во него. Воедно, тоа е и авторски предизвик да се работи филм на едно билатерално ниво, како што е стравот, комедијата, распакувањето на публиката. Филмот појде оттаму па како што се развиваше добиваше и други аспекти, како што се прашањата за личната одговорност во заедницата и, полека, полека, дојдовме до завршната верзија на филмот „Сенки“.

Во рекламата на „Сенки“ стои реченицата: „Понекогаш мртвите се погласни од живите“. Зошто?

Поради тоа како ние се соочуваме со мртвите и како тие не наведуваат да размислуваме. Понекогаш тие ни кажуваат поголеми вистини од сите оние околу нас кои се сè уште живи. Мислам дека е тоа суштината на човековата цивилизација што ја знаеме.

„Сенки“ се занимава со некои темни точки на грчко – македонската историја, а Вие во филмот говорите за протераните Егејски Македонци.

Тоа е важно за филмот и покрај тоа што не е негова главна тема. Трагедијата на Егејските Македонци е многу голема, ама во овој мој филм е само назначена. Тие беа истерани од своите огништа. Стотина и илјадници се раселени или разменети со жителите на соседните земји, а некои од нив и убиени. Нивните деца беа „распрскани“ по Европа па поради тоа мислев дека таа приказна треба да се најде во „Сенки“.

Во неколку сцени се појавува црн тунел и бела светлина на крајот на тунелот. Дали е тоа Ваша порака дека живите, сепак, ќе ги победат мртвите и ќе заминат во некој поубав свет?

Да, да, да. Тоа е една моја надеж дека сите ние ќе успееме да поминеме низ сите темни тунели, со сите наши ѓаволи и ќе ја видиме другата сончева страна.

Како се чувствувавте на патот низ хипотетичкото патување во срцето на основните човекови потреби? Инсистиравте ли на љубовта и сексот како основни правила на животот?

Ма не; навистина филмот зборува и се движи на релацијата на сексот и смртта. Ме интересираше како ние како поединки се соочуваме со она што

ни го наметнува општеството. Сакав малку „да чепкам“ околу тоа табу, за тоа какво влијание има тоа врз нас како луѓе.

Долга е одјавната шпица на „Сенки“. Можете ли да ни кажете кои членови на екипата Ви беа „десна рака“?

Најдолга „десна рака“ ми беше Дејвид Манц, продукциски менаџер. Со него долго работам, а „Сенки“ ни е веќе петти проект. Со него се разбирам скоро без зборови, а имам во него апсолутна доверба не само по прашањето на продукцијата, туку се советувам и за некои други нешта. Не само што е вонреден професионалец, туку и многу топол човек.

Се најдовте на Балканска линија?

Па како лондончанаец, не баш...

Ама сигурно го има нашиот „филлинг“, нели? Живеете на релација Македонија – Америка. Каде сте најмногу СВОЈ?

Знаете како: неопходни ми се и двете места. Едното без другото би ми било многу штуро. Се

навикнав и станав зависен од комплексноста што ми ја пружа живењето во Њујорк и Македонија. Има некои работи кои можеш да ги добиеш само на овие две места, а сега ми е „проблем“ да ги одвојам: Њујорк е центар на светот и енергијата и можностите што ти ги нуди...

А од Дебар маало ги црпите сите емоции?

Не сите емоции, ама мило ми е од време на време да дојдам на тој простор.

Филмови, филмови, филмови... Што е со приватниот живот на Милчо Манчевски?

Приватниот живот си тече паралелно.

Не бидете таков за да не Ви го поставам најглупавото новинарско прашање: што правите кога ништо не правите?

Немам нешто многу што би кажал на таа тема. Тоа не е работа за која многу размислувам. Сè се случува само по себе.

Марина Апостоловска – Вујаклија

“РАЦИН ВО САМОБОР, МОЖЕ!”

„Доколку меѓу Македонците во Загреб и Хрватска постои иницијатива, подготвен сум Рациновиот портрет од Велес да го подарам за да се постави во Самобор. Тоа е мој долг кон Рацин и кон Хрватска“, вели големиот македонски скулптор, академикот Томе Серафимовски

Пишува: Огнен Бојацки

Охридското крајбрежје се гордее со прекрасниот споменик на сесловенските свети отци Кирил и Методиј, како и монументалниот лик на св. Климент, а да не зборуваме колку македонски градови достоинствено ги покажуваат над четириесетте бисти, споменици или други дела поставени низ нивните паркови, улици или амбиенти, излезени од уметничката „работилница“ на Томе Серафимовски.

Малкумина знаат дека Томе Серафимовски (роден 1935 во село Зубовци), по игра на случајот, допатувал 1953 во Сплит да учи да слика. Судбината сакала еден од пријателите на големиот Иван Мештровиќ, професорот во средното уметничко училиште во Сплит, Петар Ружиќ, да го земе под свое и од него да направи не сликар туку скулптор. Така, по Сплит Томе доаѓа во Загреб на Академијата за ликовни уметности и успешно дипломира во класата на големиот Антун Аугустинчиќ. Скоро петнаесет добри години Томе поминал во Сплит и Загреб и други делови на Хрватска, па во шега вели: „Веројатно Мештровиќ ми го впија во крвта“, нагласувајќи дека не само што имал среќа кај кого ќе учи туку и што успеал и многу да научи.

– Мајсторот Аугустинчиќ имаше поголем број ученици во својата работилница, но како што и сами знаете не се сите ученици – ученици; секој учел како што учел, секој научил, како што научил, а ете, јас имав некоја своја снага, што мо-

жеби само мене Господ ми ја дал, да покажам не само што сум научил туку и понатаму да создавам дела. Горд сум на мојот учител, на сè она што можев да го научам кај него. Тоа што сум негов ученик, ме прави исто толку задоволен како она што го создадов и научив и што на некој начин таа школа живее, зашто и сами знаете дека секој ученик треба не само да го достигне туку и да го надмине својот учител. Ќе бидам среќен ако сум го достигнал тоа.

– Низ Македонија ги распославте своте дела, иако има големи паузи меѓу нивното раѓање?

– Точно, пред дваесеттина години во Охрид ги поставив Светите браќа Кирил и Методиј, како што е точно дека дури неодамна, пред две години, а благодарение на големиот донатор Зоран Зелениковски кој го донираше, Св. Климент од шест и пол метри беше поставен на истоимениот плоштад во Охрид.

Благодарение на Аугустинчиќ и Крсто Хегедушиќ, Томе 1965-тата добива стипендија за Париз, каде што асистира и се усовршува кај големата Алис Пенабле од Аргентина, така што и тие студиски дни му помагаат во усовршувањето на разни техники во различни материјали.

Томе Серафимовски во загребската Глиптотека вечерта на 27 април 2008 беше гостин на големата ретроспективна изложба што ја отворија претседателот на ХАЗУ, д-р Милан Могуш и претседателот на МАНУ, д-р Георги Старделов во присуство на голем број истакнати јавни и културни работници на Загреб, а меѓу нив и поголем број видни Македонци.

Томе Серафимовски не е гостин – тој е дома, и токму затоа го прашуваме:

– Овде ја гледаме и оваа импозантна глава на Мирослав Крлежа во бронза, каде е поставена?

– Таа глава не е работена за Македонија, туку ја работев од почит кон делото на Мирослав Крлежа за да ја поставиме некаде во Хрватска. Мојата почит кон Крлежа датира од времето кога бев ученик кај Августинчиќ, кога слушав многу за него и го среќавав при неговите посети кај Августинчиќ. Ова е бронза, а истиот лик го имам работено и во мермер, па сето тоа е резултат на мојата почит кон него. Се надевам дека таа еден ден ќе биде поставена во Хрватската Академија.

Истиот ден на пладне на самиот почеток на улицата „Људевит Гај“ во Загреб, пред почетокот на Боговиќева и познатото кафуле „Чарли“, загребскиот градоначалник Милан Бандиќ, во присуство на поголема група академици од Македонија и Загреб, како и познати личности од јавниот и културниот живот на Загреб, свечено ја отвори бистата на Људевит Гај, подарок од Томе Серафимовски на град Загреб.

Милан Бандиќ ја истакна улогата на двете Академии и посебно му се заблагодари на академикот Томе Серафимовски, а го користам присуството на претседателот на МАНУ, д-р Старделов, кој ми рече: „Сега ни е сосема јасно дека Томе Серафимовски е ученик на хрватската скулпторска школа, а истровремено и мошне оригинален и креативен автор кој создава нови вредности!“

Тука не можеше повеќе ништо да се праша ни академикот Серафимовски, ни било кој друг, бидејќи настана заедничка веселба што ете и Гај, по толку години, добил своја биста во Загреб. Но, договараме со Томе средба вечерта во Глиптотека, а за таму остана само уште едно прашање:

– Вие неодамна го работевте и Рацин, се разбира на свој начин. Да ве потсетам, мојот професор Блаже Конески, кога во седумдесетите години се поставуваше споменикот на Рацин во Самобор, меѓу другото рече: „Ама луѓе, Рацин беше поет, а не рудар?!“

– Во центарот на Велес се наоѓа мојата скулптура на Рацин од три и половина метри. Доколку се појави иницијатива кај Македонците во Загреб и Хрватска да се постави таков или сличен

споменик во Самобор, јас сум расположен. Еве, Вие сте првиот кому му велам дека споменикот ќе го донирам, доколку се осигураат нужните услови за негово поставување. Забелешката на проф. Конески е сосема точна, сите го работеа Рацин како рудар или слично, а тој во душата и во својата поезија беше лирик, социјален лирик, вонредно креативен дух, основоположник на нашиот современ македонски јазик. Беше голем човек, суптилен интелектуалец и поет.

Се прошетавме, до гледање или до видување ...

Фотографии: Е. Петровска

BANDIĆ S KIPAROM SERAFIMOVSKIM

Gradonačelnik Milan Bandić primio je makedonskog akademskog kipara Tomu Serafimovskog, koji je Zagrebu darivao brončano poprsje znamenitog Ljudevita Gajeva što je postavljen na uglu Gajeve i Bogovićeve ulice. Povod susreta bila je i kiparova retrospektivna izložba postavljena u Giptoteci HAZU.

U razgovoru s gradonačelnikom, akademik Serafimovski najavio je svoj novi projekt – dvije skulpture Majke Tereze. Jedna je, već je dogovoreno, krasiti prostore Vatikana, a autorova želja je da druga bude dar Zagrebačkoj nadbiskupiji i Gradu Zagrebu.

„Večernji list“

ДЕЈНОСТА И ВРСКИТЕ НА ГЕОРГИ КАПЧЕВ

При крајот на 1898 година македонските патриоти покренеа силна пропагандна дејност во Хрватска на полето на литературата и политиката со цел да се помогне во процесот на националното ослободување на Македонија. Притоа, посебно беше забележана улогата на македонскиот револуционер Георги Иванов Капчев – првиот македонски издавач во Загреб.

Георги Капчев е роден 1868 година во Охрид. Правник, политичар, од православна вера, сопруг на Елеонора (1868), татко на три деца (Иван, Ана и Викторија). Татко му Иван, со помош на Димитар Миладинов, се школувал во Русија па учествувал како доброволец – ополчанец во руско-турската војна (1877-1878) и потоа се преселил во Русе (Бугарија) зашто добил земја или пензија. По завршувањето на студиите по правни науки во Русија, Георги Капчев до 1898 година бил адвокат во Русе.

Благодарейќи на охриданиецот Капчев, Загреб и хрватската јавност уште во 1898 година се запознале со положбата на македонскиот народ и Македонија во пресрет на бурните настани во првата половина на 20-тиот век. Овој македонски патриот дошол во Загреб по задача на ВМРО и печател и издавал весници, како и други публикации, сè со цел ширење на вистината за Македонија. Во летото 1898, во загребскиот весник „Обзор“ Капчев се огласувал под псевдонимот „Галичанин“. Во своите статии со наслов „Глас од Македонија“ ги изнесувал потресните сведојби за маките под отоманското владеење и штетната и деморализаторска улога на странските пропаганди во Македонија. Капчев правилното решение за македонското прашање го гледал во ширење на идејата за автономија на Македонија и привлекување на симпатизери и помагачи на македонското ослободително дело, па воспоставил и одржувал врски со повеќе видни хрватски и други личности, како што се Јосип Јурај Штросмаер, Аугуст Харамба-

шиќ, Вјекослав Спинчиќ, Матео Полиќ, Симон Радошевиќ, П. Милошевиќ и други.

Неговата понатамошна активност беше обележена со издавањето на брошурата „Македонија или глас роба“ во Загреб есента 1898, каде беа поместени авторовите статии од „Обзор“, прогласот по повод колежот и злосторствата во врска со Виничката афера и други негови прилози. На челното место во брошурата е отпечатена песма за браќата во Македонија од хрватскиот поет, националниот деец и политичар Аугуст Харамбашиќ (1861-1911), кој, според пишувањето во „Обзор“ на 22 септември 1898 година, „со живи бои ја разоткрива вистинската состојба во Македонија и ги изнесува стремежите и барањата на робот Словен“.

Во ноември 1898 Капчев во Загреб го покренува двонеделното издание на весникот „Македонија“, кој со голема радост и симпатии беше поздравен од „Хрватската домовина“, гласило на правашката странка. „Македонија“ се печатеше на три јазика (бугарски, германски и хрватски јазик) и се залагаше за одржување на „Македонскиот конгрес“ во Женева на кој би учествувале реномирани европски научници, политичари и писатели. Неговото списание и иницијативата за „Македонски конгрес“ имале многу поволен одзив во весниците: „Хрватска домовина“, „Обзор“, „Словенац“ и „Невесине“. Меѓутоа, по излегувањето на третиот број, власта го забранила весникот, а Капчев е протеран како непожелен „југословенски агитатор“. Денес тие весници и брошури се наоѓаат во Хрватскиот државен архив и во Националната и универзитетска библиотека во Загреб.

Сепак, прогонот од Австро-унгарската монархија не ја запрела неговата мисија. Во Женева издава пет броеви на неделниот весник „Ла Македоније-Македонија“ со задача да ги популаризира целите на македонската ослободителна борба и подготовките на Македонски конгрес во Женева закажан за 19 февруари, односно 3 март 1899 година. Иако Конгресот не се одржал, неговите замисли и намери беа инспирирани од стремежи за ослободување и автономно уредување на Македонија и за јужнословенско зближување и заеднички живот.

Георги Капчев стекна полезно искуство од престојот во Загреб и високо ги ценеше врските со хрватските културни и општествени дејци. Затоа и продолжи да ги проповеда идеите за јужнословенското единство, за што сведочат неговите трудови и статии за историската мисија на словенството, за влијанието на св. Климент Охридски врз духовното поврзување на Јужните Словени и други, објавувани во времето меѓу двете светски војни.

Благоја Јовановски

Kiro Gligorov u Vukovaru

„SMATRAM DA NEMA DRAGOCJENIJE STVARI OD MIRA“

Susret s prvim makedonskim predsjednikom Kirom Gligorovim povodom tribine: „Kako je Republika Makedonija izbjegla rat poslije raspada SFRJ i kakve su perspektive R. Makedonije i cijele regije u euroatlantskim strukturama“

U organizaciji Europskog doma Vukovar i Zaklade „Friedrich Ebert“ iz Zagreba, u vukovarskom hotelu „Lav“ povodom dana Europe, prvi je predsjednik Republike Makedonije, Kiro Gligorov, održao 8. svibnja 2008. predavanje na tribini pod naslovom „Kako je Republika Makedonija izbjegla rat poslije raspada SFRJ i kakve su perspektive R. Makedonije i cijele regije u euroatlantskim strukturama“.

Prije Tribine organiziran je poseban susret predsjednika u prostorijama Europskog doma na kojemu su nazočili: veleposlanik R. Makedonije u R. Hrvatskoj, Dančo Markovski, predstavnici MNM-a grada Osijeka, Marija Činčurak i Osječko-baranjske županije, Dragoljub Siljanoski, predsjednica MKD-a „Braća Miladinovci“ iz Osijeka, prof. Jagoda Treneska-Cvetičanin i prvi predsjednik društva, prof. Blagoja Jovanovski. Ali najzanimljivije je bilo vidjeti susret predsjednika Gligorova s Makedoncima koji žive u Vukovaru i koji su mu donijeli darove i svaki od njih je poželio s njim progovoriti koju riječ, pa je time i naznačeno da će ovo biti vrlo neformalan i prisnan susret.

Nakon tog „neformalnog“ uvoda, počeo je onaj malo formalniji, gdje je predsjednica EDVU, mr. Sandra Cvikić, pozdravila prvog predsjednika Gligorova i sve nazočne, a nakon nje je predsjednika pozdravila prof. Jagoda Treneska-Cvetičanin i rekla par riječi o kulturnom stvaralaštvu Makedonaca u Republici Hrvatskoj, suradnji makedonskih kulturnih društava međusobno i s državnim vlastima, te kulturološkom zajedništvu u osječkom društvu i suradnji s nemakedoncima koji su ne jednom, nego više puta ostali oduševljeni našim kulturnim nasljedem.

Prof. Blagoja Jovanovski darovao je svoju autorsku knjigu predsjedniku Gligorovu, a kako su obojica „prvi“ predsjednici, bio je to dar jednog predsjednika drugome. U formalnom dijelu prva predsjednica EU doma Vukovar, Ljiljana Gehrecke, održala je prezentaciju o ovoj udruzi, gdje je predstavila brojne projekte koji rade na unapređivanju zajednice i povezivanju nacionalnih manjina u ovom ratom razorenom gradu te o budućem ulasku RH u EU i naravno, uz želje da se to dogodi i Republici Makedoniji. Nakon multimedijalne prezentacije, predsjednik Kiro Gligorov je započeo priču o svojem životu i političkim angažmanima, političkim odnosima u regiji, budućnošću Makedonije i ostalim aktualnim temama. Ne znam što sam osobno očekivala, možda napisani govor, čitanje istog, zastajkivanje ili zaborav, jer čovjek ima 91 godinu i preživio je atentat, ali dobila sam ogromno iznenadenje jasnoću i bistrinu uma kako se prezentira rečenicama ovog sjedokosog dragog gospodina. Osjećaj sigurnosti me preplavio i uživala sam u

svim ispričanih anegdotama. Na trenutke nepovezana, no dovoljno zanimljiva, činila bi se kao priča za laku noć, da nije bilo strasti i snažnih emocija koje su prožimale njegovu boju i ton glasa. Nikako njegovo izlaganje ne bih nazvala političkim govorom, barem ne na način na koji je javnost navikla primati informacije od ostalih svjetskih političara, jer je on imao prirodnu auru natjerati sve u sobi da slušaju bez pogovora i s divljenjem. Ta spoznaja mi je pomogla da shvatim zašto je on svojedobno, a još i danas, jedan od najomiljenijih političara Balkana i bivše Jugoslavije. Njegove priče su izmamile i suze i smijeh svih prisutnih, pogotovo one o susretu Gligorova s potpredsjednikom Johnsonom, nasljednikom tadašnjeg predsjednika Kennedyja, zatim priče o drugu Titu i partizanima, te kako su za vrijeme stare Jugoslavije svi morali imati prezime koje završava na „ić“ pa se jedno vrijeme on više nije prezivao Gligorov nego Gligorović itd. Uz te zanimljive anegdote, vrijeme je brzo prošlo, toliko brzo da nismo ni primijetili, i došlo je vrijeme da se predsjednik Gligorov malo odmori prije večernje Tribine. I dok smo se svi čudili kako može toliko izdržati obzirom na svoje godine, čovjek iz njegove pratnje, Živko Kondovski, rekao nam je da mu gotovo nizašto u svakodnevnom životu ne treba pomoć. Što reći, našem divljenju tome čovjeku nije bilo kraja.

Večernji program – Tribina u hotelu „Lav“ započela je pjesmama pjevačke skupine MKD-a „Vardarki“ koje su došle posebno iz Osijeka u Vukovar kako bi zapjevale prvom makedonskom predsjedniku, a on nije skrivao oduševljenje repertoarom. Nakon uvodne riječi organizatora i gosta iz Njemačke, predstavnika Zaklade „Friedrich Ebert“, M. Hempel, predsjednik je održao tribinu o sveopćim europskim integracijama i Makedoniji kao zemlji, koja kao bivša YU Republika i zemlja u tranziciji ima još puno posla k stabilnoj budućnosti. Iako se raspad zajedničke države naslutio još sredinom osamdesetih, Gligorovu do danas nije jasno zašto se Jugoslavija raspala na najkrvaviji način. Makedonija se u te sukobe nije htjela miješati, no nije mogla izbjeći nacionalizam i mržnju koja je obuhvatila većinu Balkanske regije. Šteta jedino što Kiro Gligorov i nije više tako mlad da nastavi u ono doba započeto, jer upravo zbog svojih kvaliteta djelovao je i kao ideolog i inicijator, pokretač i organizator reforma za vrijeme mnogih turbulentnih reformskih godina, međutim, valja posebno naglasiti da je bio jedini koji je djelujući u središtu reforme imao ne samo znanje i idejno-političko opredjeljenje, nego i viziju. Kvaliteti Kire Gligorova kao čovjeka s vizijom posebno su dolazili do izražaja u kontekstu svega onoga što danas stavljamo pod zajednički nazivnik „europska orijentacija“. Kiro Gligorov je daleko prije isticanja u prvi plan, jačanja globalizacijskih trendova i integracijskih procesa imao jasnu viziju o uključivanju ovih prostora u europske integracijske procese.

Nakon održane tribine, kojoj je prisustvovalo oko stotinjak posjetitelja, nikome se nije išlo kući i svi su imali još poneko pitanje za predsjednika, a on je na svako odgovarao sa smiješkom na usnama i nije pokazivao znakove umora te je još jednom, na sveopće oduševljenje, dokazao da je veliki političar.

Tekst: Branka Janjić
Foto: Dragoljub Siljanoski

Сплит

17. Денови на македонската култура „Св. Кирил и Методиј“

На оваа традиционална манифестација во Сплит присуствуваа амбасадорот на Р.М. во Р.Х., Данчо Марковски, собранискиот пратеник, Назиф Мемеди, двата доградоначалници на градот Сплит и други високи гости од градските и жупаниските структури, вклучувајќи ги и претставниците на другите малцинства во Сплит, како и многубројните Македонки и Македонци.

Македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит оваа година ја реализира завршната приредба на традиционалниот „Диоклецијанов Куп“, што секоја година се одржува во рамките на прославата на „Св. Дује – Празник на градот Сплит“. Повеќ-

едневната манифестација заврши со концерт на класична музика на реномирани уметници од Македонија и од Хрватска, при што, истовремено беа отворени и традиционалните 17. Денови на македонската култура „Св. Кирил и Методиј“ што ги организира македонското културно друштво во Сплит.

Марија Муратовска-Наумовска, сопран, и Васил Атанасов, обоа, професори на Музичката академија во Скопје, како гости од Р. Македонија и Слободан Цветичанин, баритон, првак и директор на операта на ХНК во Осиек и Јагода Тренеска-Цветичанин, професорка по клавир на Музичката академија во Осиек, како клавирска придружба, на 11 мај 2008 во фоајето на ХНК во Сплит, одржаа концерт на класична музика како подарок на граѓаните на Сплит. На програмата беа дела на Хендл, Моцарт, Лоилет, Дворжак, Верди, Колин, Пучини, но и на македонските композитори Трајко Прокопиев и Глигор Смокварски.

Покрај истакнатите гости од Сплит и Сплитско-далматинската жупанија, на концертот присуствуваа и Крис Хоџ, генерален конзул на Англија, како и многу граѓани на Сплит, обожаватели на класичната музика и сплитските Македонци. Во оваа прилика треба да се истакнат фантастичните изведби на аријата Симка од операта „Разделба“ на Муратовска-Наумовска, „Смртта

на Гоце Делчев“, на Цветичанин, а особено „Тешкото“ за обоа и клавир во изведба на Атанасов и Тренеска-Цветичанин. Крајот на концертот го украси голем аплауз, а за бис музичарите на оваа прекрасна публика им се заблагодарија со заедничката изведба на „Аве Марија“, по што добија букети на

прекрасно цвеќе и скромни подароци за спомен на овој голем културен настан за Сплит, а особено за македонското национално малцинство во Сплит.

Манифестацијата продолжи на 24 мај со традиционалната Свечена академија посветена на Св. Кирил и Методи на која, покрај рефератот за животот и делото на нашите просветители напишан од Живко Силавски од МКД „Билјана“ од Задар, беше претставена и целокупната активност на Македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит од мината година до денес.

Данчо Марковски, амбасадорот на Р.М. во Р.Х., собранискиот пратеник, Назиф Мемеди, двата доградоначалници на град Сплит и другите високи гости од градските и жупаниските структури, вклучувајќи ги и претставниците на другите малцинства во Сплит, како и многубројните Македонки и Македонци, уживаа во македонската песна што ја изведуваа членовите на пејачката група „Македонија“ во придружба на оркестарот „Македо“. Секако, успешен настап имаше и рецитаторската секција на Друштвото, обогатена со настапот на Елизабета Петровска, членка на МКД „Охридски бисер“ од Загреб, која воедно и ја водеше програмата. Притоа, најголемиот аплауз го доби Живка Занки, претседателката на Клубот на обожавателите на Тоше Проески од Сплит, која

на одличен македонски јазик ја одрецитира песната „Г’га за југ” од К. Миладинов.

Во редовите на нашето Друштво имаме уште еден познат спликанец, Бранко Шеговиќ, кој во дамнешните 60-ти години на минатиот век, како прв странец во Скопје, во Танец ја поставил кореографијата „Со оро низ Македонија”. Така на Деновите во Сплит имавме чест, во соработка со водителката на фолклорната група, Блашка Масачеси, да ја видиме неговата кореографија „Мариовска тресеница”. Но, не треба да заборавиме и да се пофалиме дека сите членови на фолклорната група настапија во носии што ги изработивме во нашата етно секција.

Сплитските Македонци и оваа година ја покажаа својата припадност и на својот град и својата отвореност кон другите сограѓани па како драги гости ги повикаа да настапат и членките на пејачката група „Марјан” од Сплит, кои ја збогатија програмата со уште неколку далматински песни.

Манифестацијата беше продолжена утредента со „македонската класика”, односно со песна, оро и тавче-гравче и тоа сè на едно место: се знае – на традиционалната „Македонска вечер” со незаменливите „Боџи” од Битола кои, како и секогаш, создадоа одлична атмосфера. Дека нашите Македонки се добри готвачки сите знаеме, но од оваа манифестација па понатаму можат да се пофалат дека се и добри учителки на готвачи. Имено, готвачите на ресторанот „Болеро” каде што се одржа оваа вечер, по упатствата на нашите готвачки направија одлично тавче-гравче.

Деновите на македонската култура во Сплит завршија на 26 мај, со гостувањето на Народниот театар од Битола, кој со претставата „Обсрпни

се во гневот” во Градскиот театар на младите во Сплит, ја започна својата седумдневна турнеја по Хрватска во организација на Заедницата на Македонците во Република Хрватска.

В. Р. Жгањер

НАПОЛНЕНИ ДУШИ СО АВТЕНТИЧЕН МАКЕДОНСКИ ЗБОР

Два дена Осиек и Гаково ги облагодариуваше македонската култура

Македонците од најубавиот град на реката Драва – Осиек и оваа година ја подарија културната манифестација „11. Денови на браќата Миладиновци“, што се одржа на 30 и 31 мај годинава. Во одличната организација на Македонското културно друштво „Браќа Миладиновци“ од Осиек, а под покровителство на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Советот за националните малцинства на Р.Х., Осиечко-барањската жупанија, Градското поглаварство на Град Осиек и Градското поглаварство на Град Гаково, беа тоа два дена кои ќе се паметат.

Манифестацијата ја увеличила високите гости: амбасадорот на Р. Македонија во Р. Хрватска, неговата екселенција Данчо Марковски, претседателот на Заедницата на Македонците во Р. Х. и член на Советот за национални малцинства при Владата на Р.Х., Ангел Митревски, членовите на поглаварствата на осиечко-барањската жупанија и Град Осиек, првиот претседател на Друштвото, проф. Благоја Јовановски, претставниците на МНМ за осиечко-барањска жупанија и Град Осиек, Драгољуб Сиљаноски и Марија Чинчурак, претседателката на Зборот на новинари за националните малцинства при ХНД и главна уредничка на „Македонски глас“, Марина Апостоловска-Вујаклија и други.

Манифестацијата започна во 17 часот на Евангелистичко Теолошкиот факултет во Осиек, а ја отвори претседателката на „Браќа Миладиновци“, Јагода Тренеска-Цветичанин. Таа ги поздрави високите гости и сите присутни и додаде: „Во годината на македонскиот јазик, прогласена од македонската Влада, по тримесечни подготовки успеав-

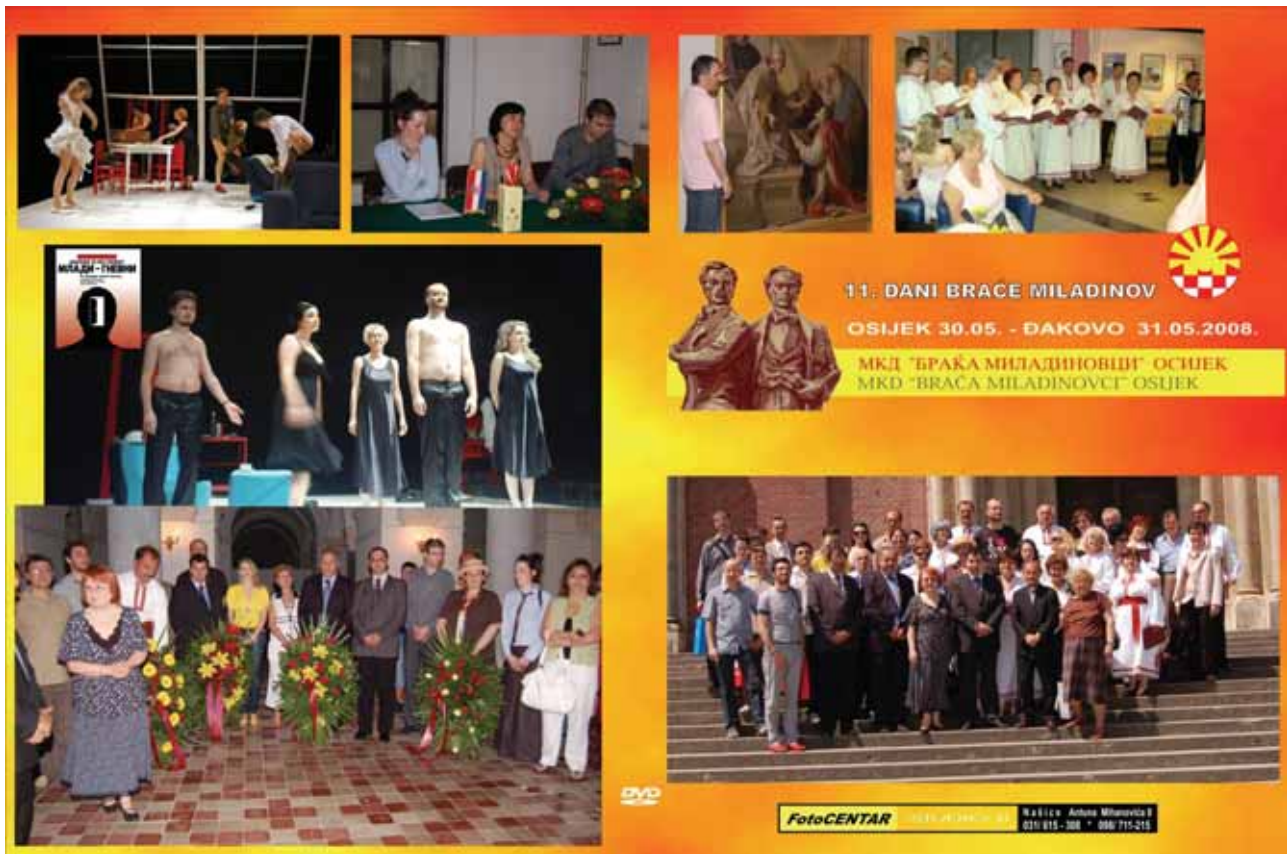
ме да направиме уште една успешна презентација на македонската култура на овие наши простори кои се наша втора татковина. Се надевам дека ќе уживате во програмите што ги подготвивме за оваа наша и ваша манифестација“.

Потоа, на присутните им се обрати Данчо Марковски, при што рече: „Ми интонира што можам да ве претставувам вас, Македонците во Република Хрватска, знаејќи дека сте една од најдобрите меѓународни заедници на овие простори. Во овие два дена сакам да си ги наполните душите поради тоа што културата е нешто најубаво на секој народ“.

И така почна поетското претставување на меѓународниот фестивал „Струшки вечери на поезијата“ со наградените поети Антонија Новаковиќ од Загреб и Никола Маџиров од Струмица. Промоторката м-р Јулијана Младеновска-Тешија, професор по филозофија во Осиек, низ видео проекцијата ги запозна присутните со фестивалот и големите светски поетски имиња како Рождественски, Неруда, Морехон, Крлежа, Михалик, Конески и други, а посебно ги опиша поетските дострели, пориви и остварувања на присутните: Н. Маџиров, добитник на наградата „Браќа Миладиновци“ во 2007 година за најдобро поетско остварување помеѓу два фестивала и А. Новаковиќ, добитничка на наградата за најдобар дебитант која ја доделува „УНЕСКО“ за 2008.

Откако заврши ова интересно поетско претставување, стотината гости на промоцијата беа послужени со делиции што ги подготвија членовите на кулинарската секција на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек.

Но, веќе во 19 часот сите гости и осиечани се преселија во Детскиот театар „Бранко Михаљевиќ“ за да ја проследат претставата на Народниот театар од Битола, Р.М., „Обрпни се во гневот – млади и гневни“ на авторот Џон Озборн, а во режија на Јован Ристовски. Пред почетокот на претставата, пејачката група на Друштвото, „Вардарки“, во фоајето на театарот исполни неколку македонски песни, а заедно со нив пееја и Македонците и гостите, па дури и македонскиот амбасадор и претседателот на Заедницата. По завршувањето на претставата вашиот известувач само ги прибираше изјавите на присутната публика (најмногу од осиечани), кои не го криеја задоволството и говореа дека одамна во нивниот град не проследиле таква убава театарска претстава па би сакале овој ансамбл (Огнен Дранговски, Маја Андоновска, Никола Пројчевски, Илина Чореска и Елена Моше), повторно да го видат во нивниот град.

Манифестација „11. Денови на браќата Миладиновци” проложи утредента, на 31 мај во Ѓаково, подарувајќи ги истите содржини и на овој прекрасен град, во кој живеел и делувал Ј. Ј. Штросмаер, кој ја изградил најубавата хрватска катедрала, а бил и донатор на сите умни и талентирани уметници, како што се и нашите браќа Миладиновци.

Традиционално, во 10 часот беше организиран прием кај градоначалникот на Ѓаково, Зоран Винковиќ, кој посака добродојде на сите намерници и ненамерници на овој град, а посебно ги поздравиле амбасадорот на Р.М. во Р.Х., Данчо Марковски, претставниците на Заедницата на Македонците во Хрватска, поетите и членовите на Битолскиот театар. Притоа истакна дека Ѓаково ја поддржува желбата за збратимување со градот Струга, градот на поезијата, кој го посетил и кон него секогаш има посебна почит. Тој се радува на културните манифестации што Македонците ги организираат во Хрватска, а особено во Осиек и Ѓаково.

По оваа убава и непретенциозна средба во градското поглаварство, следеше традиционалната посета на катедралата на Јосип Јурај Штросмаер, при што делегации на македонската амбасада во Хрватска, Заедницата на Македонците во Хрватска, Македонското културно друштво „Браќа Миладиновци” од Осиек и претставничката на МНМ за Град Осиек положија венци на гробот на големиот културен донатор Ј. Ј. Штросмаер. Откако „Вардарките” ја изведеа песната „Молитва”, кустосот Лука

Стргар ги запозна присутните со градбата на катедралата, после кое следеше заедничко фотографирање на сите гости и учесници. Пак традиционално, како и секоја година, посетителите уживаа во стручното и исцрпно објаснување на проф. Мирко Куриќ низ спомен-музејот на Ј. Ј. Штросмаер, каде се наоѓа и оригиналниот примерок на Зборникот на браќата Миладиновци.

Веќе во 12 часот, благодарейќи на гостопримството на Библиотеката-читална во Ѓаково, се одржа претставувањето на поетските дела на Никола Мациров и Антонија Новаковиќ, секако со воведен збор на м-р Јулијана Младеновска-Тешија, чие излагање побуди интерес и неколку прашања од страна на публиката. Нормално, и оваа презентација освен со видео проекцијата за Струшките вечери, беше „обоена” и со убавите песни на „Вардарки”, кои во придружба на хармоникашот Пецо Трајчевски, облечени во традиционалните македонски носии не ги почувствуваа високите температури, туку дадоа сè од себе „со срце и душа” да ги испеат песните „Ѓаково граде” и „На Струга дуќан да имам”.

По заедничкиот ручек на сите учесници, манифестацијата „11. Денови на браќата Миладиновци” заврши во 19 часот во Центарот за култура на Ѓаково со претставата на Битолскиот народен театар „Обрнени се во гневот – млади и гневни” од авторот Џон Озборн.

Марина Апостоловска – Вујаклија
 Фото: Драгољуб Сиљаноски

ЗАДАР УБАВИОТУБАВИОТ ЗБОР СЕ СЛУША НАДАЛЕКУЗБОР СЕ

МКД „Билјана“ од Задар и овојпат не „почасти“ со богата содржина која ја подготви за првиот дел на културната манифестација „Денови на македонската култура“. Задарските Македонци и нивните хрватски пријатели повторно можеа да уживаат во промоцијата која се одржа на 5 мај 2008 година во Научната библиотека во Задар и во стиховите на „Солзи полни насмевки“ од Елизабета Петровска и на „Тигар“ од Томислав Маријан Билосниќ. Интерпретациите на оваа несекојдневна поезија ги разубави Владимир Дедиќ со инструменталните теми на својата акустична гитара.

На почетокот претседателката Мирјана Мариќ со воведен збор ги поздравиле гостите и изрази посебна благодарност на директорката на Научната библиотека, Миленка Буквиќ, која беше домаќинка на оваа промоција, како и на големата заинтересираност на медиумите кои ја следеа промоцијата, а потоа и го препушти микрофонот на Петровска која одрецитира две свои песни, „Колорит“ и „Поинаков живот“. По рециталот, Билосниќ, како рецензент на оваа стихозбирка, меѓу другото рече:

- Pjesme Elizabete Petrovske sabrane u zbirci „Suze pune osmijeha“ nose izraziti pečat osobnog, rekao bih i doslovno privatnog osjećanja svijeta. U ovoj konstataciji nema nikakvog negativnog značenja ili prizvuka, jer je privatizacija pjesničkog jezika poznata, valjda, od samih njegovih začetaka. Pjesnici, i veliki i mali, često su svoje boli, svoje osjećaje, snove i probleme znali isticati kao opća mjesta krajnjih spoznaja svijeta. Opće i osobno, svemirsko i zavičajno, pojedinačno i univerzalno nalaze se tako u žarišnoj točki, u sjecištu i stjecištu pjesničkoga emotivnog lica i njegova duhovnog naličja. Moto ove zbirke: „Svaka

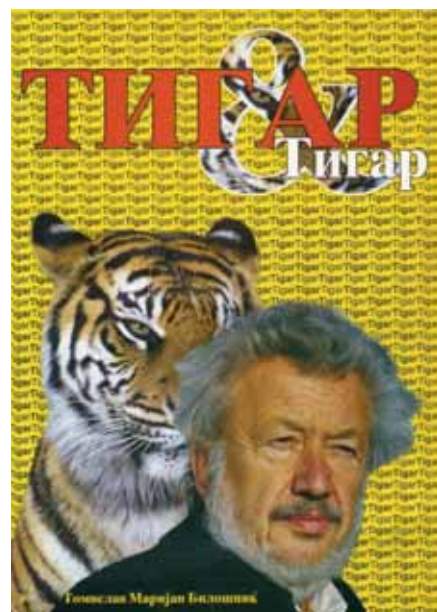
riječ koju nije čula duša - izgubljena je!“, čini mi se da sama za sebe govori mnogo o pjesničkoj naravi i pjesama i njihove autorice. Duša je ovdje simbol one nevidljive zbilje koja djeluje na pjesnikinju spremnu o duši kazivati priče i nizati slike, sve u namjeri kako bi kroz svoje

osobne osjećaje i kroz svoju egzistenciju došla do sadržaja intuicije koji će je konačno odvesti na put mističkoga smisla duše kada se ona uspoređuje s Riječju. Ljubav je za Elizabetu i početak i kraj svijeta, jer ona svijet i oblikuje u igri, vatri i iskušenju. To je i pjesnički svjetonazor, koji bi ne samo da ga se prihvati, već da vrijedi i za nas i svakoga drugoga. Svakako ove pjesme izvorno pisane na hrvatskome i makedonskom jeziku, pjevne su i emotivne bez suvišnih sporednih asocijacija, ponekad i patetične, uvijek s patinom prošlosti, nostalgije, južine i životne upitnosti nad svekolikim smislom, uvijek izrečene kao izravni iskaz na tragu osobnog iskustva...

Петровска се заблагодари со зборовите: „Задар е прекрасен град кој со својата убавина е совршена подлога за инспирација на поетските души. Ми причинува големо задоволство што денес со вас ја делаам својата радост и своите песни“, па одрецитира уште неколку свои песни: „Недоречена мисла“, „Песно моја“, „Времплов“ и „Танцот на пеперугата“, а потоа Билосниќ ја одрецитира песната „Одисеј е тигар“ од својата стихозбирка.

Познатиот задарски поет Томислав Маријан Билосниќ книгата песни „Тигар“ ја објави 2004 во Хрватска. Како добитник на наградата Илинден за 2007 година во Скопје, што се доделува во чест на ранопочинатиот поет Драган Крушкарски, македонскиот поет Ристо Ѓ. Јачев оваа година му ја препеја збирката на македонски јазик, а во неговиот вовед на книгата напиша:

„Во лирската биографија на Билосниќ среќаваме над четириесеттина книги проза, поезија,

критика, фељтони и патеписи. Преведуван е и препевуван на италијански, германски, англиски, турски, албански, шпански, полски, руски, романски, јапонски, словенечки, а сега и на македонски јазик. Добитник е на голем број литературни и општествени признанија. Поетовиот „Тигар“ е и лирски, и драмски, и епско-херојски. И со право, зашто секоја песна во моќниот Тигар наликува на релјеф делкан во гранитна карпа: се гледа во неа страсната усилба да се создаде крајно вербална форма, нешто многу цврсто и неподвижно, како што е формулата, притоа постигнувајќи некаков природен закон. Во оваа поезија вистината е крената до степен на симбол, а симболот, пак, до степен на треперење на вистината. Сплетен во лирските реквизити на ноќните ветрови во кои пирува тигарот, поетот без стеснување ги слика семејната идила, својот топол покрив, шумските свирки, смрките, морето, запурнината, сонцето и месечината“.

Убавиот збор се слуша надалеку. Стиховите и понатаму наизменично се рецитираа во придружба на нежните звуци од гитарата на Владимир Дедиќ, додека воодушевените гости ги поддржуваа со топли аплаузи. Потоа Мирјана Мајиќ ги повика гостите на пригоден коктел кој го припремија членовите на МКД „Билјана“.

PROLAZNOST

*Nisam ni slutila koliko mi značiš
i koliko čeznem da čujem tvoj glas
da osjetim dodir tvojih čvrstih ruku
koje tako vješto ponekad vuku
u neotkrivene dubine ljubavi.
Nisam ni znala što sam izgubila
kada si otišao zajedno s vjetrom
koji tako divno i nevino puše
i razara snagu moje duše.
Bila sam slaba da te opet vratim
i nemoćna da tvoj ritam pratim
pružah ruke u nadi da ćeš znati
kako je teško te natrag zvati.
I sada, kad se sjetim tebe
još mi koja zaostala suza kane
poželim da srce više ne zebe
poželim da vrijeme zauvijek stane.
Al' vrijeme leti brže od sanje
nitko ga vratiti uspio nije,
a zaustaviti još manje
da sve bude isto kao i prije.*

Elizabeta Petrovska

СО ПЕСНИ И ОРА ВО ЗАДАР

За вториот дел на културната манифестација „Денови на македонската култура“ во Задар беше организирано заедничко дружење кое се одржа на 15 јуни годинава во ресторанот „Задар“. Програмата започна со поздравниот говор на претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајиќ, и читањето на рефератот за животот и делото на македонските просветители Кирил и Методиј. Меѓу другите, гости на вечерата беа и претседателот на Диабетското друштво, С. Мичиќ, директорката на Научната библиотека Задар, М. Буквиќ, претседателот на Матицата на Задраните, И. Бабиќ, претставници од другите национални малцинства и други. Во програмата учествуваа и членовите на МКД „Билјана“, а за убавата атмосфера со македонските песни и ора беше задолжена Олга Барбир, која со песна и свирка на синтисајзер ги забавуваше гостите долго во ноќта. Беше приредена и богата вечера со македонски специјалитети и вина.

Текст и фотографии:
Елизабета Петровска

ТИГАР В СРЦЕ

*Го отворам зовриениот стомак на Земјата
внатре е тигарот
Го отворам телото на големиот Марс
внатре е тигарот
Ја отворам светлината на Сонцето
внатре е тигарот
Која и да е ѕвезда да ја отворам
внатре ќе биде тигарот.
Го поделувам орегот на две половини
и во него е тигарот.
Дури и кога сирнувам во моето срце
и во него внатре го наоѓам тигарот.*

Томислав Маријан Билосниќ

Антонија Новаковиќ ИДНИНАТА ОСТАНУВА НА МЛАДИТЕ

На овогодинашните „11. Денови на браќата Миладиновци“ во Осиек и Гаково беше одржана промоција на книгата „Лако ми је бити лошија“ на младата поетеса од Загреб, Антонија Новаковиќ, што беше непосреден повод за разговор за „М. Г.“

Најнапред не интересира како дојде до пријавата на Вашата книга поезија за Струшките вечери на поезијата?

Најнапред добив награда на манифестацијата „Гораново пролеќе“ каде на Никола Маџиров многу му се допаднаа моите стихови и тој ме предложи како

кандидат за најуспешна дебитантска книга на Струшкиот фестивал... Никола е виновен за сè, ха, ха, ха.

Апсолвент сте на Правниот факултет во Загреб. И покрај тоа што овие појмови почнуваат со „П“, би Ве запршала каде ја наоѓате нишката меѓу правото и поезијата?

Ова досега не сум го осознала и ќе го искористам овој Ваш „штос“ за следните интервјуа, ха! Супер идеја! Цела низа на стихови на познати правници ги најдов во една светска антологија на поезија, па така и јас по определбата да студирам право си ја најдов нишката меѓу правото и поезијата.

Насловот на книгата е „Лако ми је бити лошија“. Зошто?

Тоа некако ми е НАЈЛЕСНО!!! Сметам дека во животот не треба претерано да се трудиш...

А како е тоа да се биде лош?

Исто тоа како кога си добар. Строго етички гледано, лошото не се однесува на она да направиш некое зло, како што се кражби, убиства, туку се работи за некое емотивно одредување кое го имам во самата себе за настаните околу мене...

Како она, „до пладне се мразам себе си, а попладне сиот свет“, нели?

Да, да, да. Така некако.

Г-ѓа Тешија на промоциите во Осиек и Гаково рече дека сте така нежна по природа, а толку жестока во својата поезија. Се согласувате ли со таа нејзина констатација?

Сигурно дека понекогаш постои некоја таква комбинација. Знам што е црно, а што бело, само ако си способен за црно не значи дека не си способен за бело. Мојата поезија е жестока, зошто можеби се работи за некои жестоки стихови што излегуваат на хартијата. Сепак, поезијата е моја интима и произлегува од моите чувства. Значи, би можела да се споредам со мина која не пука, ха, ха, ха. Знам дека е тоа лош виц, ама така е тоа.

Имате само 28 години. Какви преокупации има една млада жена како Вас?

Наскоро ќе наполним 29. Всушност, со поезијата се занимавам многу малку, а во меѓувреме правам некаков накит, шарам со бои... Многу ја сакам музиката без која не можам, како што не можам ни без некој филм (барем еднаш неделно одам во кино). Сè на сè, не сум „мирна“ без некое културно збиднување, без разлика на која бранша припаѓа.

Каде во сето тоа е – љубовта?

А, љубов? Љубовта е една многу убава работа, се согласувате? Само што ми причинува многу проблеми, а и јас неа. Без зафрканции: тука сум најлоша, ха, ха, ха.

Текст и фотографии:
М. Апостоловска – Вујаклија

Стихозбирката „Среде“ на Ристо Лазаров ја доби наградата „Браќа Миладиновци“ за 2008 година

Стихозбирката „Среде“ на Ристо Лазаров објавена од „Блесок“ ја доби наградата „Браќа Миладиновци“ за 2008 година, која фестивалот Струшки вечери на поезијата ја доделува за најдобра поетска книга од македонски автор меѓу две фестивалски изданија.

Одлуката ја донесе тричлено жири, во состав: Санде Стојчевски, претседател, и Наташа Аврамовска и Џабир Ахмети, членови. Стојчевски на прес-конференција рече дека во наградената книга се заокружени и се доведени до вистинска творечка зрелост сите досегашни својства на поезијата на Лазаров.

- Со оваа книга Лазаров го достигнува својот творечки зенит, збогатувајќи ја современата македонска литература со специфично и сложено лирско дело. Книгата „Среде“ е наградена поради спомнатите карактеристики, како и за уште голем број својства и квалитети што таа ги содржи, а кои сугурни сме ќе ги регистрира и ќе ги коментира книжевната критика, беа зборовите на Стојчевски.

Лазаров првпат ја добива оваа награда која ќе му биде врачана на 47-те Струшки вечери на поезијата, на свеченост во Домот на браќата Миладиновци во Струга. Наградената книга преведена на англиски јазик ќе биде промовирана на наредното фестивалско издание. „Среде“ е завршен дел на неговата поетска трилогија во чиј состав се и стихозбирките „Ненадејна“ и „Чехопек“.

Струшките вечери на поезијата ќе се одржат од 21 до 24 август годинава, а на нив ќе учествуваат 82 поета од 52 земји во светот.

МИА

Никола Маџиров ПОЕЗИЈАТА МЕ ИЗБРА МЕНЕ

Добитникот на наградата “Браќа Миладиновци” за 2007 година на Струшките вечери на поезијата, годинава беше гостин на манифестацијата “11. Денови на браќата Миладиновци” во Осиек и Ѓаково. Притоа, за својата поезија проговори за “Македонски глас”

Автор сте на четири книги поезија, а за најновата, “Преместен камен”, ја добивте наградата “Браќа Миладиновци” во Струга. Сметате ли дека во неа се наоѓаат најубавите стихови што досега сте ги напишале?

Велат дека убавината е минлива работа, па затоа колку и да сметам дека нешто е убаво, знам дека тоа може да биде или поубаво или полошо. Затоа, не можам со сигурност да речам дека сум напишал нешто што е добро или како што има изјавено еден познат поет, “ако има нешто за што жалам во животот тоа не е затоа што сум поет, туку за моите претходни стихови”. И јас цел живот ќе жалам за моите претходни стихови, зошто човек секогаш мисли дека тие ги напишал некој друг поет.

Зошто поезијата ја избравте за своја животна определба?

Најправилниот одговор би бил: ПОЕЗИЈАТА МЕ ИЗБРА МЕНЕ! Не се работи за избор туку едноставно, прашање на текот на едно време. Ние не сме избрани еден со друг, туку како некоја река и брег, одиме заедно. Понекогаш сенката го надминува телото, понекогаш таа останува зад телото и така се натпреваруваме непрекидно. Само знам дека поезијата ми ги има донесено најубавите нешта во животот, како и најубавите пријатели...

Како ја поврзувате поезијата со електрониката?

Често ми го поставуваат ова прашање, поради тоа што луѓето се плашат дека електрониката ќе го уништи печатот, исто како што се плашеа и од Гутенберг. Меѓутоа, сметам дека она што го нарекуваме “сурфање” по интернет, читањето поезија е еден вид крстарење. Единствената разлика е што кога ќе најдеш на поезија на интернет остануваш подолго време над компјутерот. Како да си дошол на некој остров. Јас во тоа не гледам никаква опасност за самиот себе, ниту за другите, зошто поезијата мора да биде интермедијална, при што ќе помогне за меѓусебно опстојување на секоја изразна форма. Многу филмови, многу музика е направена според напишаните стихови... и затоа не треба да постои никаков страв од компјутеризацијата. Тоа е само сплет на сензибилитети.

Дали во Македонија може да се живее од поезијата?

Може да се живее за поезијата.

Од што живеете?

Живеам од луѓето што ја сакаат поезијата.

Каде е тука материјалното? Морате да имате барем некои основни средства за нормален живот.

Токму пред извесно време разговарав со еден мој пријател, филмски режисер, кој ми покажа еден цитат во кој се вели дека најнапред човек треба да ги задоволи своите потреби: јадење, пиење, спиење, стан во кој ќе живее, пред да го започне оној трансвидентален пат кон непознатото. Поезијата не може да го смени светот, ама може животот. Еве, се случи да добијам неколку стипендии во странски земји, добив неколку престижни награди, што беше тоа моја поддршка од поезијата. Поезијата е еден начин на испошнство, ама тоа е единствениот начин да се дојде до ТИШИНАТА и надворешниот свет да го направи внатрешен.

За првпат учествувате на оваа манифестација во Осиек и Ѓаково. Какви впечатоци ќе понесете во својата родна Струмица?

Ова е неверојатно позитивно искуство за мене, зошто дојдов на местата каде што патувале и престојувале и браќата Миладиновци. Сега за првпат го видов и домот на Штросмаер, визионерот кој со свои средства им го испечатил “Зборникот”. Ете, пак дојдовме до пријателите на поезијата. Без нив не се може, па мило ми е што тука воспоставивме контакти со поети што живеат на овие простори и ја претставуваат својата култура во сите сфери, како и со драги луѓе како што е Антонија, амбасадорот на Р.М. во Р.Х., претседателот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и, се разбира, со Вас како претставник на списанието “Македонски глас”.

Текст и фотографии:
М. Апостоловска – Вујаклија

Музиката е нашиот живот

Македонското културно друштво “Македонија” од Сплит, оваа година за своите “Денови на македонската култура – Св. Кирил и Методиј” ги угости уметниците од Осиек, Јагода и Слободан Цветичанин, како и двајцата реномирани уметници-музичари од Македонија, Марија Муратовска-Наумовска, сопранистка, која за големиот број на праизведби на дела на македонски автори во татковината и во странство ја доби наградата “Горѓи Божиков” од Друштвото на композиторите на Македонија и проф. Васил Атанасов, прва обоба во Македонската филхармонија чиј е и повеќегодишен директор, па со посебно задоволство го прифатија разговорот за “Македонски глас”.

Пред сè, да Ви посакам добредојде во нашиот убава град и да Ви го искажам задоволството и честа што сте гости на МКД „Македонија“. За почеток, г-дине Атанасов, дали би можеле да ни кажете како дојде до оваа ваша соработка и гостување во Сплит?

Атанасов: Заедничката соработка со Муратовска е долга, би рекол од студентските денови. Конкретно во Хрватска е од минатата година кога Друштвото од Осиек нè покани да гостуваме на манифестацијата „Денови на македонската култура“ со нашиот колега Слободан Цветичанин, баритон, при одбележувањето на неговиот јубилеј, 25 години од уметничката дејност. По тој концерт следеше и покана од страна на претседателот на МКД „Македонија“ од Сплит, Ангел Митревски, која со задоволство ја прифативме.

Освен што сте концертен уметник, Вие сте и основач на скопското дувачко трио „Македонико“ и камерниот оркестар „Скопски солисти“. Кажете ни нешто за активностите на тие ансамбли?

Атанасов: Секако дека секој уметник сака да ги покаже своите уметнички квалитети, па така, освен како солист на Македонската филхармонија и соло обоист, се занимавам и со педагошка работа, а воедно сум и уметнички директор на „Скопски солисти“ и триото „Македонико“. Камерната музика за мене е дел на мојата професија, па и работата со овие ансамбли е извонредна и успешна, бидејќи во нив членуваат најдобрите македонски уметници, со кои го збогатуваме културниот живот не само во Македонија, туку и пошироко.

Г-ѓа Муратовска, имате многу концертни настапи и тоа посебно со акцент на рецитални програми посветени на соло песни. Дали би можеле да ни кажете кои се улогите што ги имате остварено на оперската сцена?

Муратовска: На оперската сцена сум настапувала во улогите на: Неда во операта „Паљачи“, Адина во „Љубовен напиток“, Еуридика во операта „Орфеј“, Микаела во „Кармен“ и други.

Минаа неколку денови од концертот. Какви се сега Вашите впечатоци од концертот и од сплитската публика?

Атанасов: Впечатоките се јасни, сè беше во ред од самиот почеток на пристигнувањето, а концертот беше организиран на високо ниво, па затоа публиката нè награди со безброј аплаузи.

Муратовска: Многу ми е драго што настапив во Сплит и навистина публиката беше извонредна, внимателна и култивирана.

Какви впечатоци од Сплит ќе однесете во Македонија?

Атанасов: Морам да признаам дека одамна не сум настапувал во Сплит, особено во организација на асоцијација каква што е МКД и беше навистина одлично. Организаторот нè запозна со градоначалникот на Сплит, па дури и со претставникот на ЕУ, Дежер Винсен, како и со Крис Хоџ, со цел да ги претстави македонските уметници и култура, така што тоа беше извонредно добро.

Муратовска: Да, морам да кажам дека организаторот покажа извонредни организациски способности во секој поглед и покрај големите обврски околу целата манифестација, навистина му благодариме на Митревски на одличниот престој во Сплит и Хрватска.

Кога сте далеку од светлата на сцените и професијата, што Ви носи задоволство во животот?

Атанасов: Музиката е мојата животна определба и професија и тоа е неоспорно. Во слободното време читам, слушам музика од секакви жанрови вклучително и македонски стари изворни песни, уживам да пешачам на Водно со мојата сопруга, заедно ги негуваме цвеќињата во нашата градина, се дружиме со потесното семејство и пријателите, а сето тоа потполно ми го исполнува времето.

Муратовска: Исто како и за Васил, музиката е мојата професија, мојот живот. Но, слободното време го посветувам на моето семејство за да го избалансирам времето кога не сум со моите најблиски. Засега тоа ми успева и задоволна сум.

Наместо благодарност на нашите гости за оваа средба, им подготвивме едно изненадување: средба со нивниот, а и нашиот, сакан пејач Оливер Драгојевиќ. Фотографијата зборува подобро од било каков коментар.

В. Р. Ж.

СО ЗНАЕЊЕ НА ЧЕКОР ДО НЕЗАБОРАВ

На 19 април годинава, амбасадорот на РМ во РХ, н. е. Данчо Марковски, заедно со министерот-советник на амбасадата, Стојан Руменовски, и советникот Данчо Петровски со сопругите, ги посетија учениците во „Училиштето за негување на македонскиот јазик и култура“ при ОУ „Никола Тесла“ во Загреб. Причината за посетата беше да се

запознаат со работата на оваа дополнителна настава која ја води наставничката Деспина Белчовска – Велинска. Одделението има десет ученици кои вредно учат сè за Македонија, македонскиот јазик и литературата, географијата, историјата, музиката и ликовната култура, туризмот и врските на Македонија со светот. За да ја засакаат и почитуваат својата татковина, за да им се приближат на своите корени, да ја разберат и негуваат културната традиција и обичаите.

Делегацијата на амбасадата ја пречека директорот на ОУ „Никола Тесла“, Мирољуб Удиљак, им посака топло добредојде и ги поведе во училищата кај учениците кои со видливо нетрпение го очекуваа амбасадорот да ги поздрават. Со ведрасмејка на лицето, тој им се обрати на возбудените ученици, ги пофали за нивниот вложен труд и на сите им подели по еден учебник и Ц.Д. „Мојата татковина Македонија“ во издание на Координативното тело за иселеништво при МНР на РМ. Притоа им вети дека и во иднина ќе настојува редовно да ги посетува и да ги изненадува со по некој интересен подарок. На посетата присуствуваа и свештеникот на МПЦ во РХ, протоерејот Кирко Велински, претседателот на МКД „Охридски бисер“, Благој Штерјов и Томе Апостолоски од Министерството за наука, образование и спорт на РХ.

Гостите, заедно со учениците и нивните родители, домаќинот Удиљак ги покани во наставничката канцеларија каде по неговиот поздравен говор, Деспина Велинска, заблагодарувајќи се на сите кои ја овозможуваат и помагаат оваа дополнителна настава, ги повика учениците да покажат што научиле на припремената програма во изминатите три години, колку што трае наставата. Со симпатична трема и по некоја воздишка, но гордо и сигурно, на течен македонски јазик се

редеа рециталите на учениците, од најстарите до оние, најмладите. Затоа и добија искрени аплаузи со кои ги бодреа возрасните. А потоа се почастаја со сендвичите и колачите подготвени специјално за нив. Заслужено.

Со ваков интерес и резултати на нивната работа и работата на училиштето за дополнителна настава, а особено со несебичната под-

дршка на нивните родители, македонското културно богатство ќе продолжи да живее засекогаш во нивните млади, чисти срца.

Е. Петровска

Координативното тело за иселеништво на Република Македонија во 2007 година покренува една мошне успешна акција: издавање публикации за иселениците во светот.

Така, беше објавен учебникот под наслов „Мојата татковина Македонија“, книга прва. Неговите поднаслови се: Македонски јазик, Природа, општество и географија, Музичко воспитување. Наменет е за дополнителните настани по македонски каде се имаат формирано такви училишта на сите континенти.

Во предговорот на учебникот Зоран Петров, заменик министер за надворешни работи на Р.М., напиша: „Подолго време се чувствуваше потребата од изготвка на прирачник, односно учебно помагало за дополнителна настава на и по македонски јазик ширум нашата дијаспора. Така се надминуваат сите оние импровизирани решенија што нашите наставници со години снаодливо, но и многу сампопегорно, ги создавале во отсуство на соодветен учебник. Оттука, исклучително задоволство ми е да го претставам првиот дел од прирачникот МОЈАТА ТАТКОВИНА МАКЕДОНИЈА“.

Координативното тело за иселеништво исто така како прирачник и Ц.Д. ја објави и книгата „ИНВЕСТИРАЊЕ ВО МАКЕДОНСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ“, наменети за македонските бизнисмени од дијаспората во тековните структурни општествено-економски движења на Р. Македонија.

М. А. В.

ДОПЛНИТЕЛНА НАСТАВА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

„За македонски се одлучив затоа што ми се допаѓаат песните од Тоше Проески и затоа што мојата пријателка е Македонка и често со своите родители зборува на тој јазик”, вели едно хрватско девојче кое се запиша на првата дополнителна настава по македонски јазик во Риека

И во Риека почна дополнителната настава по македонски јазик. Напорите што се чинеа за остварување на оваа цел се реализираа на 7 мај годинава, кога почна наставата во нашето училиште. Децата почнаа да ги учат првите кирилични букви, некои поради дедото или бабата, некои за контактирање со роднините во Македонија, некои нешто знаат па им треба тоа знаење да го прошират, некои поради својата пријателка, но има и такви кои учат македонски заради обожаваниот Тоше Проески.

Амбасадорот на Р.М. во Р.Х., Данчо Марковски, на големата свеченост што ја организираа МКД “Илинден” и ОУ “Центар” во Риека на свечен начин ја прогласи отворена дополнителната настава по македонски јазик која ќе се изведува во ова училиште. Станува збор за посебната програма што е под покровителство на Министерството за наука, образование и спорт на Р. Хрватска. Оваа настава ќе ја посетуваат 15 ученици.

- Ова е образование по таканаречениот модел “Ц” кој предвидува настава од 2,5 часа во неделата на јазикот на националните малцинства, од кои 2 часа се резервирани за учење на јазикот и литературата, а другите предавања се однесуваат на културата и историјата од матицата – земја, во овој случај на Македонија, ни рече помошникот на ресорниот министер во Министерството за наука, образование и спорт на Р. Хрватска, Мирко Марковиќ. Според неговите зборови, заживувањето на наставата на македонски јазик е резултат на одлична соработка меѓу Министерството и Заедницата на Македонците во Р.Х., училиштето, локалната власт во Риека, и другите институции, потенцираше Марковиќ, па додаде дека овој речки случај треба да биде патоказ за сите други малцински заедници во поголемите средини, зошто на тој начин можат да го сочуваат јазикот, културата и различностите за тие да се претворат во компаративни вредности.

Претставничката на Приморско-горанската жупанија, Јасна Блажевиќ, нагласи дека покренувањето на дополнителната настава на македонски јазик е своевидна круна на дејностите на МКД “Илинден”, додека Едита Стилин од Поглаварството на град Риека потврди дека Риека е побогата за уште еден бисер на мултиетничноста во оваа средина.

- Морам да напоменам дека од 15 ученика кои ќе ја посетуваат наставата на македонски јазик, осум од нив се од редовите на македонското малцинство, додека останатите немаат никаква врска со таа држава, туку само имаат желба да го научат тој јазик, нагласи Стилин.

Македонскиот амбасадор Данчо Марковски му упати посебна благодарност на Министерството за наука, образование и спорт на Р. Хрватска, затоа што ги препознале напорите на Македонската заедница, односно на директорката на ОУ “Центар”, која ги прифатила учениците кои сакаат да го учат тој јазик, а во име на амбасадата им подари учебници со кои полесно ќе ја организираат наставата.

Посебно возбудена беше директорката на ОУ “Центар”, Недељка Дебелиќ, што нејзиното училиште овозможува дополнителна настава по македонски јазик во годината што е посветена на мултикултурното живеење.

Дополнителната наставата по македонски јазик во училиштето ќе ја изведува Наталија Лековска, професор по македонски јазик и одделенска настава.

Еден од најзаслужните во сето ова, секако е Илија Христовулов, кој заедно со локалните и државните институции, по добиената одлука од Министерството, успеа за кусо време да подготви и организира отворање на дополнителна настава по македонски јазик во Риека. Затоа, на крајот на службениот дел, тој посебно и се заблагодари на директорката Дебелиќ, како и на сите присутни гости, на родителите и на децата, па рече дека и понатаму најголемата грижа за работата на училиштето за дополнителна настава на македонски јазик ќе биде на МКД “Илинден” и на неговите членови.

Потоа беше организирана приредба на која настапија пејачката и фолклорната секција на МКД “Илинден” под водство на Ивона Дуноски. На задоволство на бројните присутни во преполната сала програмата траеше скоро четириесеттина минути, при што беа изведени сплет ора и песни од богатиот македонски мелос и фолклор.

ЗОШТО УЧИМЕ МАКЕДОНСКИ?

Интересни се причините на децата, со кои водев разговор на свеченоста на отворањето на дополнителната настава по македонски јазик во ОУ “Центар” во Риека, за нивното запишување. Еве што ми рекоа некои од нив.

Марта Давчев: – Македонскиот јазик сакам да го научам затоа што татко ми е Македонец, често го слушам како зборува македонски со дедо ми Донче, но и затоа што ми се допаѓа јазикот.

Сања Касумовиќ: – За македонски се одлучив затоа што ми се допаѓаат песните од Тоше Проески и заради мојата пријателка која е Македонка и често со своите родители зборува на тој јазик.

Ружица Мариќ: – Radujem se što će mi škola omogućiti da steknem nova znanja iz drugih zemalja. Imam prijateljicu koja je podrijetlom iz Makedonije, a slušajući je, jako mi se svidio taj jezik.

Тереза Колариќ: – Одам на дополнителна настава по македонски јазик затоа што мајка ми е Македонка. Кога ќе одиме во Македонија сакам убаво да зборувам со моите пријателки на македонски. Дома понекогаш зборувам со мајка ми, ама не знам добро, па се надевам дека овде ќе го научам македонскиот јазик.

Лука Полиќ: – Ученик сум во трето одделение, а знам многу македонски зборови затоа што со дедо ми Велимир често учам нови македонски зборови. Овде ќе научам многу повеќе.

Мислав Колиќ: – На дополнителна настава по македонски јазик одам затоа што дедо ми е Македонец и сакам со него да зборувам на македонски, но и со мајка ми.

Дарија Полиќ: – Дедо ми е од Битола и отсекогаш сум сакала со него да зборувам македонски, па затоа сакам да го научам македонскиот јазик. Ученичка сум во прво одделение.

Марина Мацароли: – Obožavam Tošu Proeskog i sve njegove pjesme, a kako je dio pjesama na makedonskom jeziku, želim ga naučiti da bih mogla razumjeti što je htio reći u nekima od njih i pored toga što nitko od moje rodbine nema porijeklo iz Makedonije.

В. Настески

Хуманитарна акција на „Македонски глас“ Македонци во Кашинска Сопница

Семејство Стојанови: Бјанка, Билјана и Мите
Адреса: Барбири 17, Кашинска Сопница задња пошта,
10362 Кашина
Телефон за контакт: 099/ 40 60 246

Како, зошто, поради што? Тоа се само дел од прашањата што им ги поставив на моите домаќини – македонското семејство Стојанови. Со големо задоволство ја прифатив поканата да го посетам нивниот нов дом во Р. Хрватска, при што ми помогна членката на „Моми бисерни“, Сузана Зесик.

Кашинска Сопница се наоѓа на падините на планината Медведница. Прекрасен пејзаж, убави куќи, убави луѓе. И секој од нив тука си го нашол својот мир и бегство од цивилизацијата.

Зошто и како дојдовте во Хрватска?

Едноставно дојдовме.

Зошто?

За подобар живот. Така мислевме на нашиот пат. Во Македонија немавме никаква перспектива, немаше плата, немаше ништо.

А што Вие и сопругот работевте во Македонија?

Јас шиев во една приватна конфекциска фирма, а сопругот работеше во едно училиште – многу убаво работа, ама малку пари за издржување на нашето семејство.

Зошто токму Хрватска ја одбравте за свој нов дом?

Поради тоа што мојот татко е Хрват, разведен од мајка ми по неколку години брак, во кој сум се родила, но јас цело време по нивниот развод имав контакти со него (еднаш годишно, како дете, доаѓав во Хрватска кај него на гости). Откако се омажив, татко ми постојано ми предлагаше да земам хрватско државјанство и со семејството да се преселам во Хрватска. Го послушав и се преселивме овде. И покрај тоа што сопругот ми е чистокрвен Македонец (потеклото му е од општина Кочани – Оризари).

И што се случи потоа: на македонски тоа се вели „Угоре високо, удолу длабоко!“

Е, па така – некако се снајдовме. Благодарение на едни добри луѓе, по цена од 4.000 евра, ја купивме оваа куќа, зашто не бевме во можност да плаќаме кирија за живеење. Ја гледате на што личи, ама ние имаме покрив над главата. Мажот ми почна да работи како сезонец, а јас останав во куќата со нашата ќерка Бјанка, која има 6 години и од идната година треба да појде во прво одделение. Не можев да ја пратам во градинка затоа што ние како странци за тоа треба да плаќаме околу 1.500 куни месечно (редовната цена е 500 куни). Од каде? Доколку би се вработила како шивачка или чистачка, најмногу би можела да добијам 2.000 куни па затоа сопругот и јас одлучивме да „седам“ дома, да се грижам за ќерката и за куќата. Сега ги средувам документите за државјанство за мажот и за ќерката, по неколку часа чекам на шалтерите, каде треба да молам за она што ни следува.

Од што живее Вашето семејство?

Од она што споругот ќе го заработи, па имаме барем за леб и млеко за детето. Сакав да си имам своја бавча, ама доцна дојдовме, па градината која жената ни ја даде бесплатно, сега за сега, не можеме да ја обработуваме. Сепак, нејзината добрина не ја отфрливме и градината ќе ја обработиме и посееме напролет.

Знам дека на Вашето семејство им се потребни средства па би сакала да знам што вашите Македонци во Р. Хрватска можат да ви донираат?

Се ни е добредојдено: и тули, и плочки, и бои за бојадисување, и облека, и чевли – чизми, и храна...

И додека разговараме со Билјана се вклучи малата прекрасна Бјанка.

Можам ли јас нешто да кажам за „Македонски глас“? Тука ми е малку „непоубаво“, зашто во Македонија имав многу другарки, а тука имам само неколку од нашето соседство. Но, тука имам исто таква убавина на природата што ја имаме и во Македонија. Секоја недела тетка Сузана ме води на театар во Дубрава па ќе ме почести со сладолед и со некое чоколатце.

За неколку месеци ќе појдеш во прво одделение. Колку го совлада хрватскиот јазик?

„Мало“. Знам да читам, нешто да напишам...

А што е со математиката?

Математиката е иста и во Македонија и во Хрватска, нели?

Нé има сегде: било да сме богати или сиромашни. Важно е дека не сме го изгубиле својот идентитет. Поради сево ова „Македонски глас“ покренува хуманитарна акција за помош на семејството Стојанови. Секоја помош на ова наше македонско семејство е добредојдена. Покажете ја својата солидарност!!!

Текст и фото:
Марина Апостоловска – Вујаклија

**TRIBINA ZBORA NOVINARA NACIONALNIH MANJINA PRI HND
„Kakav tretman u medijima imaju nacionalne manjine u Hrvatskoj“**

JUNACI NEGATIVNIH DOGAĐANJA

Piše: Nenad JOVANOVIĆ

Pitanje tretmana nacionalnih manjina u hrvatskim medijima bila je tema tribine „Kakav tretman u medijima imaju nacionalne manjine u Hrvatskoj“, koja je u organizaciji Zbora novinara nacionalnih manjina pri Hrvatskom novinarskom društvu, održana 11. lipnja 2008. u Zagrebu.

Tribina je, uz predsjedanje predsjednice Zbora, Marine Apostolovske, okupila veći broj novinara u medijima nacionalnih manjina, ali ne i manjinske zastupnike koji nisu mogli ili nisu smatrali da trebaju doći. Ipak, tu je bio predsjednik HND-a, Zdenko Duka, koji je ocijenio da su manjine u Hrvatskoj sada pravno zaštićenije nego ranije i da se u medijima javlja manje govora mržnje koji je ranije bio uperen protiv pojedinih manjina, ali i da se o manjinama izvještava u rubrikama „crne kronike“, odnosno kad se dogodi neki eksces ili problem.

Publicist i poznavalac manjinskih medija Ognjen Bojadžiski, kao uvodničar tribine, smatra da je politika isuviše prisutna u manjinskim medijima, kao i da se izdvajanja za aktivnosti manjina vrše po nekoliko osnova i da bi to trebalo centralizirati, izrazivši pri tom i nezadovoljstvo neodgovarajućim medijskim prostorom, pogotovo u elektronskim medijima, za teme vezane uz manjine. „Svaka manjina ima i svoje određene interese, a zajednički je interes svima njima očuvanje identiteta i stvaranja klime suživota između manjina i većinskog naroda“, ističe Bojadžiski.

Mr. Igor Kanižaj s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu smatra da se, iako su manjine u Hrvatskoj pravno zaštićene i iako se za medije nacionalnih manjina izdvajaju velika sredstva, situacija oko

predstavljenosti manjina u „mainstream“ medijima u Hrvatskoj može samo pogoršavati, kako zbog njihove komercijalizacije, tako i zbog neznanja pripadnika manjina da medije zainteresiraju za svoje teme, pa bi predstavnicima nacionalnih manjina u tom smislu bila potrebna edukacija. On je kao jedan od dokaza naveo istraživanje po kome su manjine u vrijeme uoči lanjskih parlamentarnih izbora bile još manje prisutne nego uoči izbora 2003. godine. Dao je i prijedlog da bi pomoglo kad bi se neki događaji vezani uz manjine ili neke aspekte manjinske problematike održavali u vremenu kad nema toliko događanja, kako bi ušli u novine ili u elektronski medij. No, kako u polusatnu emisiju vijesti uvrstiti nešto vezano uz manjine, ako urednik kaže da u nju mora ići na primjer desetak protokolarnih vijesti i nekoliko vijesti koje su od značaja za cijelu zemlju, čulo se iz redova manjinskih prisutnih novinara. Ukazano je i na praksu da se, pogotovo u vijestima o događajima iz crne kronike učesnicima, a pogotovo počiniocima, pripadnicima nacionalnih manjina, olako daju oznake nacionalne pripadnosti koju se brka s državljanstvom, pa tako Srbin iz naslova neke vijesti postane npr. Mehmet Sejdiju ili Hasan Muratović, pripadnik neke nacionalne manjine koji je državljanin Srbije, ali nije Srbin.

Novinari manjinskih medija koji su bili prisutni na tribini govorili su o svojim, što dobrim, što lošim iskustvima, pa i o tome da se vijesti u medije plasiraju uglavnom zbog poznanstva s novinarima ili urednicima dotičnih medija koji tek na molbu organizatora pošalju nekog od novinara na događaj ili da napiše neku vijest, a sve to prati nonšalancija novinara i urednika koji s događaja vezanih za manjine daju neprovjereni i netočne podatke.

Akcenti izlaganja Ognena Bojadžiskog

„MANJINE I MEDIJI ILI MEDIJI I MANJINE“

...Govoriti o Manjinama i Medijima, ZNAČI DA JE AKCENT NA MANJINAMA I NJIHOVOM PRISUSTVU U MEDIJIMA, na ovaj ili onaj način. Govoriti pak o Medjima i Manjinama, ZNAČI DA JE AKCENT NA MEDIJIMA I NJIHOVOM ODNOSU PREMA MANJINAMA, na ovaj ili onaj način.

Postoje u okviru ove teme i drugi aspekti: imaju li manjine svoje medije, da li netko te medije analizira, jesu li oni pod opservacijom svojih Udruga ili nadležnih vijeća, što se o tome zna i čitava lepeza pitanja, od financiranja do osobnih i slično. Tu je zatim pitanje kvalitete, opravdanosti i efekti afirmacije i pitanje tko i zašto to financira? Imaju li ti odnosi međudržavne korelacije, odnosno koliko određene države sudjeluju u podupiranju vlastitih manjina, riješavaju li se ti statusi i slično međudržavnim dogovorima...

...Što se tiče samih manjina iznova se aktualizira pitanje njihovih medija, jer u Hrvatskoj postoji jedan dneveni list, znači tjednik, dvotjednik, eventualno mjesečnik, a onda se prelazi u drugu kategoriju: periodika i slično. Naravno, tu je i opće pitanje nakladničke djelatnosti manjina o kojoj se veoma malo govori, a u javnim medijima nema joj skoro ni pomena osim naravno, kada ostvare određene zanimljive projekte neke od manjinskih nakladničkih kuća, koje možda i nisu više manjinske, već su postale opće komercijalne...

...Manjine u medijima bez dubljeg uvida u problematiku navješćuju dva kontradiktorna pitanja: zašto ih ima nedovoljno odnosno, ako ih i ima, onda dominiraju samo dvije manjine: srpska i romska, i to pretežito s ekstremno-aferaških pozicija i recidivima Domovinskog rata. Talijanska, češka, mađarska i druge manjine imaju standardiziran kvalitetan unutarnji dinamički život tako da i možda nisu toliko zainteresirane za određenu afirmaciju kao albanska ili makedonska odnosno bošnjačka. Talijanska manjina ostvaruje najzavidniju afirmaciju i status, ne samo kroz dvojezičnost na području Kvarnera i Istre, već i u medijskom smislu jer ima vlastite medije tiskovnog i elektronskog karaktera. Tu negdje su i češka i mađarska manjina, kao i njemačka, odnosno austrijska. Sa srpskom manjinom stvari se normaliziraju i standardiziraju, a Židovi imaju svoj tradicionalni način okupljanja i življenja kroz svoje židovske općine.

Međutim, i pored najbolje volje mora se priznati da prema manjinama u medijima još uvijek dominira tipičan paternalistički i državotvorni odnos, doslovno sveden na „vi i mi“, kao da netko nekome nešto daje, a ovaj što prima mora do koljena biti zahvalan, kao da se tu ne radi i o egzistenciji i koegzistenciji humanističkih kvaliteta i tradicionalnih veza i suodnosa...

...Naravno da su manjine nezadovoljne, one će uvijek to i biti, jer osjećaj obezvređenosti i omalovažavanja nije samo stvar politike već, prije svega etike, običaja i ponajviše odgoja, a u ovom slučaju većinski narod, kao i posvuda po svijetu, još dugo će njegovati etiku egoizma i elitizima...

Dobro je rekao jedan moj prijatelj Rom: kome trebaju manjine osim kao cirkus? Ali i cirkus je dio karusela i života, tamo gdje ga nema, nema života!...

...Adolacija većinskog u svakom pogledu kao da nema razumjevanja i za ono opće ljudsko, za ono najljudskije u čovjeku, za čovjeka samog, bez obzira na vjeru, naciju, boje kože ili boje očiju. Kao što uopće u postojanju svijeta ništa nije savršeno, niti će ikad biti, ipak postoji Red i zakonitost prirodnih i humanih odnosa, tako i u ovoj oblasti međuljudskih odnosa nužno je uz pravne regule veći značaj pridavati i davati ljudima samim. Oprostite na ovu malicioznost, države i nacije propadaju i rađaju se, a čovjek, i samo čovjek svemu tome odolijevao je, odolijeva i nadam se odolijevati će, da bi postao još čovječniji i čovječanskiji.

Angel Mitrevski,
član Savjeta za
nacionalne manjine
pri Vladi R.H.

Da bi neka nacionalna manjina u R. Hrvatskoj mogla dobiti novce za svoje novine ili prostor u eteru mora napraviti zahtjev za sredstva, a Savjet, prema kvaliteti odlučuje koliko sredstava će odobriti. Ali, odgovorno mogu reći, da ako se neka manifestacija nacionalnih manjina treba objaviti u dnevnom tisku ili elektronskim medijima, ma kakve bila kvalitete, morate imati neke „svoje“ ljude koji mogu to progurati na pet redaka ili pet sekundi. Ako se dogodi da ne dođe ni jedan novinar, onda pošaljete mail s tekstom s održanog nastana, nazovete dežurnog urednika i onda novinar potpiše tekst s maila kao svoj autorski tekst (pa za to dobiva plaću). Ovo izjavljujem kao predsjednik Zajednice Makedonaca u R.H. i predsjednik MKD-a „Makedonija“ iz Splita. Na žalost, moram konstatirati da sve ostaje na tome da svaka nacionalna manjina mora se izboriti za svoj medijski prostor u Republici Hrvatskoj.

ГОДИШНО СОБРАНИЕ НА МПЦО ВО РИЕКА

Македонската Православна Црковна Општина „Св. цар Константин и царица Елена“ во Риека, во рамките на одбележувањето на истоимениот празник, го одржа првото годишно Собрание. На него присуствуваше и протоерејот Кирко Велински, парохиски свештеник на МПЦ во Хрватска, при што истакна дека црковната општина во Риека собира сè повеќе и повеќе верници што посебно радува, а потоа тој говореше за усвоениот план за работа во наредниот период.

Следниот ден, на 1 јуни, во црквата „Св. Фабијан и Себастијан“ во Риека, протоереј Велински ја предводеше светата архиерејска литургија, на која пред верниците како гостин го претстави монс. Никола Уравиќ, ректорот на Богословното семениште во Риека.

По литургијата, во Клубот на Македонците во Риека беше организирана „Трпеза за љубов“ во организација на овогодешниот домаќин – кумот на црквата во Риека, Маријан Алексовски, кој за верниците подготви славски леб, вино, пченица, свеќи и верниците ги послужи во сопствена режија, со славски ручек подготвен во неговиот ресторан „Скопски менаџер“.

В. Настески

ВОСКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО – ВЕЛИГДЕН ВО ЗАГРЕБ

„Светата Црква, на овој голем празник, нè повикува духовно да се радуваме и веселиме, зашто: *овој ден го создаде Господ да се радуваме и веселиме во него....* (Пс. 117,24)“.

Верниците на Македонската Православна Црковна Општина „Св. Злата Мегленска“ во Загреб, најмасовно досега, го прославија празникот на Христовото Воскресение. Подготовката за дочекот почна на 9 март со празникот Прочка па траеше сè до 27 април, кога голем број од верниците се исповедаа и пристапија кон чашата на животот да се причестат со телото и крвта на воскреснатиот спасител Господ Исус Христос.

Парохискиот свештеник се заблагодари на сите кои и оваа година и помогнаа на својата црква, а посебно се заблагодари на Иван Перак од Омиш, кој на Македонската Православна Црква во Хрватска и подари Плаштаница која сам ја изработи, а на парохискиот свештеник свештенички одежди. На крајот од Богослужбата протоереј Велински меѓу другото рече:

„Браќа и сестри, радоста што извира од верата во воскреснатиот Господ, го водеше нашиот народ да истрае во сите страдања, во сите ропства и во сите тешки денови, но таа радост нè крепи и сега да истраеме кога Македонската држава и Македонската Православна Црква го бараат заслуженото место во светот. Токму со таа Велигденска радост се надеваме

во победа на љубовта, мирот и вечната правда. Во овие светли и радосни спасителни денови, мислите наши целосно нека бидат упатени кон воскреснатиот Спасител Исус Христос. Со длабока смиреност да застанеме пред величието на неговата Божествена љубов и заедно со целата Црква да го прославиме Неговото победоносно воскресение. Воскресението Христово нека го осветли сиот свет, нека ги просвети умовите и облагороди срцата на луѓето за разбирање меѓу народите. Воскреснатиот Господ Исус Христос нека благослови да бидеме со едно срце и една душа, та да живееме во мир и љубов.“

К. Велински

ВЕЛИГДЕН ВО СПЛИТ

Како и секоја година од формирањето на Македонската Православна Црковна Општина „Св. Наум Охридски“ во Сплит, верниците го прославија најголемиот празник на христијаните – Велигден, во црквата „Госпе од анџела“ во Сплит.

Велигденската литургија пред полната црква ја водеше свештеникот на Македонската Православна Црква во Р. Хрватска, протоереј Кирко Велински. Во своите проповеди тој ја истакна важноста на овој празник за сите нас и нè упати и понатаму да го сочуваме своето национално и верско битие. Воедно, нашиот отец беше искрено израдуван со бројот на верниците кои присуствуваа на оваа света литургија.

Особено му се допадна и присуството на членките на клубот на обожавателите на покојниот Тоше Проески, за чиј покој на душата го остави крајот на својата богослужба.

По свечената литургија сите присутни заедно со Кирко Велински се упатија во просториите на МПЦО „Св. Наум Охридски“ каде продолжи оваа голема свеченост со вообичаеното благословување на погачата и пченицата, по што сите се почестија со бројните македонски специјалитети што ги подготвија вредните раце на членките на МПЦО „Св. Наум Охридски“ и МКД „Македонија“.

В. Р. Ж.

ВЕЛИГДЕН ВО ПУЛА

Како и секоја година па така и оваа, МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула го одбележа најголемиот македонски православен празник – Велигден. Верниците еден по еден доагаа и си пружаа рака еден на друг со поздравот „Христос воскресна – Вистина воскресна“. Свечениот чин на Богослужбата почна на 27 април 2008 во Фрањевачкиот самостан. Литургијата ја предводеше отец Васил Пецуровски кој ни дојде од Македонија, а неговиот престој во Пула го организираше протоерејот Кирко Велински.

Далеку од татковината успеваме да ја сочуваме својата вера и традиција. Сите Македонци на сите наши празници се заедно. Барем верските празници нека нè зближуваат, заедно сме појаки и со поголемо достоинство. Да веруваме дека следниот пат ќе нè има уште повеќе. Недостасуваа само оние верници

што секогаш биле овде со нас, а сега од оправдани причини беа отсутни.

По литургијата, отец Васил го испративме во Риека каде што исто така го чекаа верниците Македонци, а ние продолживме со дружење.

М. Златеска

ВЕЛИГДЕН ВО РИЕКА

Во црквата „Св. Фабијан и Себастијан“ во Риека одржана е свечена литургија по повод Велигден, која ја водеше отец Васил Пецуоровски, свештеник протоереј од Винаца, Република Македонија. Ова беше прва негова посета во Риека меѓу членовите на Македонската Православна Црковна Општина „Св. цар Константин и царица Елена“. Отец Пецуоровски на почетокот на литургијата ги поздрави верниците со древниот поздрав „Христос воскресна – навистина воскресна“, при што изрази благодарност што може, на нас далечните Македонци, на овој празник да ни одржи света литургија. Притоа рече дека Велигденските празници за македонските православни верници се израз и почитување на својата припадност, верување во севишниот, верување во Господ и Исус Христос.

- Нас верниците љубовта нè доближува кон Господ и кон луѓето. Меѓу нас не смеат да владеат неслога и поделби зошто тоа не е здраво. Ние треба да бидеме како едно битие, едно срце. Денес црквава е исполната со вас верниците, ме радува што во толкав број ве има, верувам дека сте сложни. Чест ми е што имам можност да ви ја пренесам пораката од Поглавараот на МПЦ, г.г. Стефан, пратена за вас во дијаспората, во која вели: „Ве поздравувам и повикувам на Христовиот ден Велигден да бидете сложни и здружени, ви посакувам мир и слога“.

На крајот на литургијата, о. Пецуоровски причести неколку верници, а меѓу нив и деца од 7 години. Претседателот на МПЦО „Св. Цар Константин и царица Елена“, Илија Христовулов, му заблагодари

на о. Пецуоровски за одржаната литургија и кусиот престој со верниците, а на верниците им го честита Велигден па ги повика прославата да ја продолжат во просториите на МКД „Илинден“.

В. Настески

ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ДЕНОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“

Со пригодна културна програма пред Рочката жупна црква, претставниците на македонското национално малцинство од Истра и Приморско-горанската жупанија го одбележија Денот “Св. Кирил и Методиј”.

“Роч како древно глаголско средиште низ историјата бил испреплетен со дејности и со науки, па се сретнал и со македонските просветители, браќата Кирил и Методиј, и токму затоа македонските друштва и здруженија од Риека и Пула, со помош од градот Бузет, одлучија заеднички во центарот на Истра на празникот да му оддадат посебна почит”, истакна пред бројните Македонци Михаило Давчевски, претседателот на Советот на МНМ за Град Риека. Зоран Петровски, претседателот на МКД “Кочо Рацин” од Пула, во име на своите членови ги поздрави присутните и им посака пријатно дружење.

“Иако е оваа прва средба на Советот на МНМ од Риека и МКД “Кочо Рацин” од Пула со бузетските домаќини, се надавам дека ова дружење ќе стане традиционално, зашто Хрватите и Македонците имаат многу историски поврзници кои треба да ги развиваме”, рече во својот поздрав бузетскиот градоначалник Валтер Флего. Бидејќи ова одбележување имаше основна цел да биде поучна манифестација, во Роч за двајцата светци Кирил и Методиј говореше и д-р Сања Зубчиќ, професор на Филозофскиот факултет во Риека, која посочи на нивната Великоморавска мисија и нејзиниото значење за нашите два народа од тогаш па сè до денес.

Мирјана Павлетик, претседателката на Чакавскиот сабор и директорка на Пучкото свеучилиште “Августин Вивода” од Бузет, во своето излагање го претстави културното богатство на глаголашите во Роч, како и нивната алеја во која се поставени два споменика во чест на македонските просветители. Воедно, Павлетик го спомна и покојниот академик Михаило Апостолски, кој двапати ги посетил Роч и Хум и бил на отворањето на глаголашките споменици.

Пригодната програма пред Рочката црква ја подготви МКД “Илинден”, при што учествуваше и рочкиот состав “Туњаца Аркул”. Фолклорците се претставија со сплет народни песни и ора од Македонија, по што следеше разгледување на рочките знаменитости: Рочкиот глаголски абецедар, Гитенберговата печатница, Алејата на глаголашите и најмалото гратче во Хрватска – Хум. Дружењето заврши со заеднички ручек, на задоволство на близу стотина членови на двете друштва во ресторанот “Волте – Корари” во Бузет.

В. Настески

Поклоничко патување во Светата Земја

слика 1

Земјата Израел е остварување на еден сон, ветена од Господ на Аврам и неговите следбеници, таа е награда на Израилот, воден од Мојсеј по излезот од Египет, соединета во моќна нација под водство на Соломон и Давид. Израел е родното место на нашиот Господ Исус Христос, родното место на христијанството. За секој христијанин е сон да ја посети оваа земја. Па така, со Божја помош, неколку православни христијани од нашата татковина Македонија предводени од протоереј Кирко Велински, кој служи како парохиски свештеник на Македонската Православна Црква во Хрватска и водичот од туристичката агенција Компас, во периодот од 21 до 28 март ја посетивме Светата земја.

Очекувањата и имагинацијата во нашите умови беа далеку надминати кога во утрото на нашето пристигнување од аеродромот се наближувавме до светиот град Ерусалим.

слика 2

слика 3

Нашето долгоочекувано патување по светите места го започнавме од Маслиновата Гора од која имавме прекрасен панорамски поглед на Ерусалим (сл. 1 Маслинова Гора) (сл. 2 панорама на Ерусалим). Од тука се спуштивме во Гетсиманската градина (сл. 3 и 4) во црквата посветена на Христовото молење во (сл. 5). Потоа ја посетивме црквата Успение на Пресвета

слика 4

слика 5

слика 6

слика 7

Богородица (сл. 6) и се поклонивме пред чудотворната икона света Богородица Ерусалимска (сл. 7).

Во Ерусалим влеговме преку Овчата порта (сл. 8) и покрај бањата Витезда се упативме кај палатата на Понтиј Пилат (сл. 9), од каде што почнува Христовото страдање до Голгота. Одејќи по патот на Христовите страдања застанувавме на местата каде што Христос неколку пати паднал, носејќи го својот крст (сл. 10, 11, 12, 13). Колку повеќе се приближувавме до Голготата, толку повеќе нашите срца биеја сè посилено и посилено.

слика 8

слика 9

слика 10

слика 11

слика 12

слика 13

слика 14

слика 15

слика 16

слика 17

Пред храмот на Христовото Воскресение (сл. 14) многубројниот насобран народ чекаше да влезе и да се поклони на местото на Христовото распятие, кое се наоѓа на десната старна од влезната врата, издигнато високо (сл. 15). Потоа спуштајќи се кон гробот толпата од народ сè повеќе се зголемуваше (сл. 16). По неколкучасовно чекање успеавме да влеземе и да се поклониме (сл. 17).

слика 18

слика 19

слика 20

слика 21

слика 22

Во Ерусалим исто така ја посетивме и куќата каде што била одржана Тајната Вечера (сл. 18), гробот на цар Давид (сл. 19) и потоа гората Сион (сл. 20). Од Сион се спуштивме на местото на Ерусалимскиот храм и сидот на плачот (сл. 21, 22). Од Ерусалим заминавме кон Витлеем во посета

на местото на Христовото рождество. Во храмот на Христовото Рождество (сл. 23) се поклонивме пред чудотворната икона на Пресвета Богородица Витлеемска, која е стара неколку векови и специфична по тоа што единствено на оваа икона пресвета Богородица е насликана со насмевка на лицето (сл. 24), и на местото на Христовото раѓање во Витлеем (сл. 25).

слика 23

слика 24

слика 25

На петтиот ден од нашето патување, од Ерусалим се упативме во Назарет, градот на Христовото детство. Овде се поклонивме во храмот на Благовештението (сл. 26) и во храмот на Арханѓел Гаврил (сл. 27). Потоа продолживме кон Галилејското езеро. Поминавме низ Кана Галилејска, местото на едно од првите Христови чуда и храмот посветен на чудото во Кана (сл. 28).

слика 26

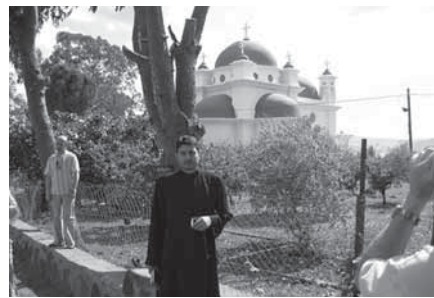
слика 27

слика 28

Околу Галилејското Езеро ги посетивме светите места. Прво, Капернаум (каде што запознавме еден монах по потекло од Кукуш, Егејска Македонија, кој во Светата земја живее околу 17 години. Со нас зборуваше на англиски јазик, но кога се обидов да му го преведувам она што ние му го кажувавме на македонски, тој ми кажа дека нема потреба од преведување, бидејќи разбира сè на македонски, но не може да ни одговара (сл. 29). Потоа, гората на Блаженствата (сл. 30) и местото каде што Христос нахранува 5.000 души со 5 леба и 2 риби (сл. 31). Па, се упативме кон реката Јордан во која свети Јован Претеча го крсти Христос. Поклоничка традиција е сите поклоници

за благослов да влезат во реката Јордан и трипати да се потопат во водите кажувајќи во себе: во името на Отецот, и Синот и Светиот Дух, Амин. На тој начин и ние имавме можност да влеземе во реката каде што се крстил Господ и со тоа ја осветил водата (сл. 32).

слика 29

слика 30

слика 31

слика 32

Светиот старец Јероним Егински ги „колнел“ своите духовни чеда, велејќи им, да не видат смрт, додека барем еднаш не отидат во Светата земја и да се поклонат на местата каде што се одиграа најзначајните настани од домостројот Божји за наше спасение. Му благодариме на Бога што не удостои да се поклониме на местото каде што плотски е роден нашиот Спасител Господ Исус Христос, на гробот Негов и на сите други свети места. Седум дена се многу малку за да се посетат сите свети места во Светата Земја, но и цела година да останевме пак не ќе можевме сè да видиме.

Средувајќи си ги мислите и чувствата, со зголемена и укрепена вера се вративме дома, со надеж дека можеби Бог пак ќе не удостои некогаш во животот да ја посетиме Светата Земја.

Протоереј Кирко Велински

ГЕОГРАФСКИ И ДРУГИ ИМИЊА

Во претходниот број на „Македонски глас“ зборувавме за географските и другите имиња што започнуваат со буквите А и Б. Во овој број продолжуваме со буквата Б и уште ќе се запознаеме со некои од имињата кои почнуваат на буквата В. Тоа се имиња на држави, народи, градови, посебно во Македонија, на нивните жители и односните придавки изведени од нив.

Б

Бејцинг; *бејцинжанец* -нци; *бејцинжанка*; *бејцински*.
 Беласица; *беласички*.
 Белгија; *Белгиец* -ијци; *Белгијка*; *белгиски*.
 Белград; *белграѓанец* -ни; *белграѓанка*; *белградски*.
 Бслисе; *Белисеец* -ејци; *Белисејка*; *белисејски*.
 Бело Море; *беломорски*.
 Белорусија; *Белорусин* -си; *Белорусинка*; *белоруски*.
 Белиџистан; *Белиџистанец* -нци; *Белиџистанка*; *белиџистански*.
 Бенгал; *Бенгалец* -лци; *Бенгалка*; *бенгалски*.
 Бенин; *Бенинец* -нци; *Бенинка*; *бенински*.
 Берлин; *берлинец* -нци; *берлинка*; *берлински*.
 Бермуди; *Бермудец* -дци; *Бермутка*; *бермудски*.
 Берн; *бернски*.
 Берово; *беровец* -вци; *беровка*; *беровски*.
 Бесарабија; *Бесарабец* -пци; *Бесарапка*; *бесарапски*.
 Битола; *битолчанец* -ни; *битолчанка*; *битолски*.
 Благоевград; *благоевграѓанец* -ни; *благоевграѓанка*; *благоевградски*.
 Богданци; *богданчанец* -ни; *богданчанка*; *богдански*.
 Боливија; *Боливиец* -ијци; *Боливијка*, *боливиски*.
 Болбња; *болоњски*.
 Бомбај; *бомбаец* -ајци; *бомбајка*; *бомбајски*.
 Борнео; *Борнеец* -ејци; *Борнејка*; *борнејски*.
 Босна; *Босанец* -нци и *Бошњак* -ци; *Босанка* и *Бошњачка*; *босански* и *бошњачки*.
 Босфор; *босфорски*.
 Брадфорд; *брадфордски*.
 Бразил; *Бразилец* -лци; *Бразилка*; *бразилски*.
 Бразилија; *бразилиец* -ијци; *бразилијка*; *бразилски*.
 Братислава; *братиславец* -вци; *братиславка*; *братиславски*.
 Брегалница; *брегалнички*.
 Брег на Слоновата Коска.
 Бретања; *Бретонец* -нци; *Бретонка*; *бретонски*.
 Брисел; *бриселец* -лци; *бриселка*; *бриселски*.
 Британија; *Британец* -нци; *Британка*; *британски*; *Велика Британија*.
 Брно; *брнонец* -нци; *брненка*; *брнски*.
 Брод; *броѓанец* -ни; *броѓанка*; *бродски*.
 Брунеј; *Брунеец* -ејци; *Брунејка*; *брунејски*.
 Бугарија; *Бугарин* -ри; *Бугарка*; *бугарски*.
 Будимпешта; *будимпештанец* -ни; *будимпештанка*; *будимпештански*.
 Буковина; *буковински*.

Букурешт; *букурештанец* -ни; *букурештанка*; *букурешки*.
 Бургас; *бургаски*.
 Бургундија; *Бургундец* -дци; *Бургунтка*; *бургундски*.
 Буркина Фасо; *Буркинец* -нци; *Буркинка*; *буркински*.
 Бурма; *Бурманец* -нци; *Бурманка*; *бурмански*.
 Бурунди; *Бурундец* -дци; *Бурунтка*; *бурундски*.
 Бутан; *Бутанец* -нци; *Бутанка*; *бутански*.

В

Вавилон; *вавилонец* -нци; *вавилонка*; *вавилонски*.
 Вавилонија; *Вавилонец* -нци; *Вавилонка*; *вавилонски*.
 Валандово; *валандовчанец* -ни; *валандовчанка*; *валандовски*.
 Валонија; *Валонец* -нци; *Валонка*; *валонски*.
 Вануату; *вануатски*.
 Вардар; *вардарски*; *Вардарска Македонија*.
 Варна; *варнанец* -нци; *варненка*; *варненски*.
 Варшава; *варшавјанец* -ни; *варшавјанка*; *варшавски*.
 Ватикан; *ватикански*.
 Вашингтон; *вашингтонец* -нци; *вашингтонка*; *вашингтонски*.
 Велес; *велешанец* -ни; *велешанка*; *велешки*.
 Велика Британија; *великобритански*; *В. Британија*.
 Велс; *Велишанец* -ни; *Велишанка*; *велишки*.
 Венеција; (држава) *Венецијанец* -нци; *Венецијанка*; *венецијански*; (град) *венециец* -нци; *венецијка*; *венециски*.
 Венецуела; *Венецуелец* -лци; *Венецуелка*; *венецуелски*.
 Версај; *версајски*.
 Виена; *виенчанец* -ни; *виенчанка*; *виенски*.
 Виетнам; *Виетнамец* -мци; *Виетнамка*; *виетнамски*.
 Византија; *Византиец* -ијци; *Византијка*; *византиски*; и *Византинец* -нци; *Византинка*; *византински*.
 Виница; *виничанец* -ни; *виничанка*; *винички*.
 Вирџинија; *Вирџинец* -нци; *Вирџинка*; *вирџински*.
 Влашко; *влашки*.
 Воден; *воденчанец* -ни; *воденчанка*; *воденски*.
 Војводина; *Војвоѓанец* -ни; *Војвоѓанка*; *војводински*.
 Волгоград; *волгограѓанец* -ани; *волгограѓанка*; *волгоградски*.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Правописот на македонскиот литературен јазик*, Скопје, 1999)

СЕКАВАЊЕ

Последни зборови за нашиот Владо

На 7 мај оваа, 2008 година, почина нашиот добар пријател Владо Тимов. Беше роден на 17 септември 1935 година во Муртино, Струмичко, а во Пула доаѓа 1953. Во Истра стекнува голем број пријатели, особено во Пула. Во МКД „Кочо Рацин“ е од првиот ден на неговото основање, како и во Македонската Православна Црковна Општина „Св. Јоаким Осоговски“, каде беше и член на Управниот одбор.

На вечниот пат го испративме во присуство на голем број Македонци од Пула, зошто тој секогаш сакаше да бидеме сите заедно, да работиме, пееме и се веселиме. Често знаеше да рече: „Кога ќе умрам да ми пеете, да ми ја запеете песната од Јонче, „Ако умрам, ил’ загинам немој да ме жалите, напијте се црно вино, скрште ги чашите...“. Не го испративме со оваа песна, но затоа Виолета Јуван ја испеа песната „Зајди, зајди јасно сон-

це“. Токму така, тивко со песна, но и со многу солзи, со убави зборови искажани од Алдо Климан. Особено не погодија зборовите на прота Кирко Велински, кој плачеше и зборуваше: „Чичко Владо, Ти секогаш сакаше сите да бидеме заедно и еве, успеа денес да не собереш, за да те испратиме на твојот вечен пат.“

Добрината на чичко Владо не може да се заборави. Ја знаат сите оние кои ја почувствувале. Нема дете кое не го сакаше, нема човек кој во прегратка со него не пееше. Многу ќе ни недостасува, а неговото место секогаш ќе биде празно. Секоја испеана песна ќе не потсетува на него.

Чичко Владо, ти благодариме на твојата добрина, на твоите убави зборови, на твоите испеани песни. Жалиме заедно со твоето семејство. Почивај во мир и како што вели прота Кирко, „биди во вечните рајски градини“.

М. Златеска

ДА СЕ ПАМЕТИ

На 4 јули 2008 на градските гробишта „Монте Гиро“, членовите на МКД „Кочо Рацин“, како и бројните пријатели, тажно се поделија од долгогодишниот член и еден од оснивачите на Друштвото во Пула, Цветан Лазановски. Беше роден на 23 јануари 1937 во селото Белче, Демир Хисарско во Македонија и затоа беше вистински Македонец и безрезервен патриот. Настојувајќи да го сочува изворното, Цветан Лазановски внимаваше за сочувувањето на секој дел од етничкото наследство, сè со цел да го презентира како дел од своето потекло и својата личност.

Во дамнешната 1956 пристигнува во Пула како војник, а по отслужувањето на воениот рок се вработува во „Уљаник“, каде работеше сè до пензионирањето во 1982. Сето тоа време од престојот и животот во Пула, вложува големи напори во остварување на своите намери и прифаќањето на новите предизвици на средината во која живее. Тоа го решава со честите патувања во родниот крај и истовремено врвното совладување на

современата ритмика, по што стана познат и ценет танчер на играорните подиуми не само во Пула, туку и во неколку европски центри.

Спортист, аскет, пливач во морските бранови (без оглед на температурата на морето и календарот). На прв поглед весел, изворен, рурален и архаичен, Цветан Лазановски беше голем хуманист, што докажа со повеќегодишното негување на неговата тешко оболена и неподвижна сопруга, сè до нејзината смрт пред неколку години.

Со заминувањето на Цветан, малку што ни преостанува со што би го надоместиле создаденото и доживеаното, во неговите бројни активности и заеднички настапи со МКД „Кочо Рацин“. Но, останува вџашеноста, недореченоста и многу неодоговорени прашања: „Зошто така одеднаш, однедаж и од заболување, кое со ампутирањата му ја одзема десната нога, по толку бравурозни танчерски и фолклорни играорни настапи?“

Нека му е вечен покој во црвената истарска земја.

Р. Д.

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕН РЕКЛАМЕН ПРОСТОР ВО МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Страниците на нашето списание „Македонски глас“ отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламираат на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користење то на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 А4	600 куни	900 куни
1/2 А4	450 куни	600 куни
1/3 А4	300 куни	450 куни
1/4 А4	225 куни	300 куни
1/8 А4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш „Македонски глас“

Млади таленти – СКОПЈАНЧЕ СО ВЕШТИ ПРСТИ

Еден ден до МКД „Охридски бисер“ пристигна молба по електронска пошта од една мајка Лилјана. Се однесуваше на нејзиниот син Димитар Крстевски од Скопје, а молеше да и помогнеме да се сместат кај некој од нашите членови на неколку дена додека Димитар учествува на Петтиот меѓународен натпревар за млади пијанисти „Златко Гргошевиќ“ што се одржуваше во „Матица хрватска“ во Загреб од 11 до 18 мај годинава. Веднаш се организиравме и ги сместивме кај семејството Дукиќ.

Димитар е ученик во седмо одделение во ОУ „К. Ј. Питу“ и има завршено пет години на музичкото училиште „Илија Николовски – Луј“ во Скопје во класата на проф. Глигор Гелебешев. Симпатичното момче скромно раскажуваше за своите таленти и успеси. А нив ги има многу. Неговата најголема љубов е музиката, односно пијаното, која му ја пренел неговиот дедо. И неговиот помал брат Петар, кој има само 6 години, учи да свири на пијано. А на Димитар, наградите од натпреварувањата само се ределе: 3-то место 2004 на Меѓународниот државен натпревар во Скопје, учество на Меѓународниот детски фестивал „ЕПТА“ во Осиек, 1-во место во 2005 на Меѓународен државен натпревар „Мали виртуози“ во Белград, потоа повторно 1-во место на Државниот натпревар во Скопје, па следеа настапите во Шабац, Ниш, повторно Осиек, Битола, Белград. Исто така, трипати учествувал на „Скопско лето“ и свирел на промоцијата на последниот албум на Тоше Проески и на многу други концерти.

Неговите планови за во иднина се големи, но напред му претстои Меѓународниот државен натпревар во Охрид. Останатите таленти на Димитар само ќе ги набројам: тој е одличен ученик, пее во хорот во своето основно училиште и свири пијано и синтисајзер во училишниот состав, активно се занимава со атлетика, маратонско трчање и мал фудбал, а паралелно учи и англиски и германски јазик. И за сè има време, дури и за дружење со пријателите.

На крајот, бидејќи тука е по првпат, раскажуваше за своите големи импресии од Загреб и семејството Дукиќ кое срдечно ги пречека, но и за новите пријатели кои ги запозна.

Помогнавме колку можевме. Димитар го освои 3-то место на натпреварот, а во знак на голема благодарност, Лилјана на МКД „Охридски бисер“ му подари копија на теракотна икона „Даниел меѓу лавовите“ од Веница и книга за градот Скопје. Довидување до следната средба.

Е. Петровска

„НЕ ДАВАЈ СЕ АРСЕН“

„Не дај се Инес...“ е една од илјадниците песни што ги напиша големиот Арсен Дедиќ, поет, пејач, флаутист, композитор, продуцент, оркестратор, аранжер и сликар, сè што може да биде еден уметник. На 29 април годинава во салата „Ватрослав Лисински“ во Загреб, тој оствари импозантен концерт на кој ги прослави своите три јубилеја – 70 години од животот, 50 години од уметничката дејност и 35 години од успешниот брак со Габи Новак.

Иако за себе сака да каже дека не е за големи прослави, Арсен на овој концерт собра повеќе од 500 посетители кои, со по некоја солза во очите – дали за неговите прекрасни творби, дали за некои изминати младости, со бројни аплаузи и внимание цели три часа ја следеа оваа манифестација. Меѓу публиката беа и хрватскиот премиер Иво Санадер, министерот за култура на Р.Х., Божо Бискупиќ и, неизбежниот градоначалник на Загреб, Милан Бандиќ, кој го одликува Дедиќ за посебни заслуги.

Во првиот дел на концертот Загребскиот симфониски оркестар ги исполни арсеновите композиции напишани за ТВ серии и филмови, а вториот го сочинуваа интерпретациите на најпознатите шансони на Арсен Дедиќ, што ги исполнија авторот и неговите гости: Габи Новак, Матија Дедиќ, „Забрањено пушење“, Петар Грашо и клапата „Маслина“ од Шибеник.

Беше тоа вечер за паметење, зашто и Арсен со својот богат опус е човек за паметење. Ние Македонците можеме да бидеме горди што тој соработува со нашата музичка сцена, а за неколкумина музички уметници и театри има компонирано прекрасни мелодии.

М. А. В.

Hrvatski planinari u Makedoniji

Od 30. travnja do 5. svibnja ove godine hrvatski planinari bili su u posjet Makedoniji. Po dolasku u Skopje smješteni su u hotelu VIP kategorije, a već sutradan su otišli u obilazak nacionalnog parka Mavrovo. Pritom su posjetili manastire „Sv. Jovan Bigorski” i „Rajčica”, kao i Debarsko Jezero, te su se smjestili u hotelu u Strugi. Trećeg dana posjeta Makedoniji, Hrvati su posjetili planinu Galičica koja razdvaja dva jezera – Ohridsko i Prespansko, a s vrha se pruža prekrasan pogled na oba. Tu su bile predviđene dvije rute: jača, koja ide na vrh Magaro (2.245 m. n/m) i slabija, koja ide na prijevoj (pogled na dva jezera). Potom su obišli manastir „Sv. Naum“ i Ohrid. Sutradan je bio obilazak sela Vevčani – makedonski pandan hrvatskoj „Republici Peščenica“ – „samoproglašena republika“ s vlastitim „putovnicama“, ali i puno ljepšom prirodom od Pešće, pa je bila organizirana kraća relaksirajuća pješačka tura. Nakon toga je uslijedio obilazak sela Gorna Belica na padinama Jablanice. Idući dan, Hrvati su posjetili Pelister, opet dvije ture – jedna na vrh (2.601 m. n/m) i druga s usponom od oko tri sata do Velikog Jezera na (2.200 m. n/m).

U večernjim satima hrvatski planinari su se vratili u Skopje gdje su u restoranu „Javor” napravili zabavu u čast ovih pet lijepih dana provedenih u R. Makedoniji.

Ovo putovanje omogućila je „CROATIA ARLINES”.

Iva Petrović

Стотина планинари по 27-ми пат го освоија Титов Врв

На 25 мај годинава околу 650 планинари од Македонија, Бугарија, Србија, Косово, Босна и Херцеговина, Словенија и Хрватска го освоија Титов Врв (2.747) на Шар Планина.

Традиционално по 27-ми пат организацијата беше на планинарскиот клуб „Љуботен” од Тетово, а на манифестација учествуваа планинари од 40 клуба.

- Големите групи на планинари со цел да го освојат највисокиот врв на Шар Планина доаѓаат на Попова Шапка и уживаат во панорамите на Шара. Имавме убаво и пријатно време кое допринесе за искачувањето да помине во најдобар ред, рече претседателот на планинарскиот клуб „Љуботен” од Тетово, Јован Божиноски.

Како и секоја година и оваа, манифестацијата „Титов Врв 2008” влезена е во календарот на планинарските федерации на земјите од Балканот. Генерален спонзор на манифестацијата е ТТК банка, а кофинансиер е општина Тетово. Покровители се поликлиниката Интермед и телевизија Менада.

МИА

Светиот цар Константин и Светата царица Елена

Родителна Константин му беа царот Константинј Флор и царицата Елена. Флор имаше уште деца и други жени, но од Елена го имаше само овој Константин. Три големи борби имаше Константин кога се зацари: една против Максенциј, тиранин во Рим, друга против Скитите на Дунав и трета против Византијците.

Пред борбата со Максенциј, кога Константин имаше голема грижа и се сомневаше во својот успех, му се јави сред бел ден блескав крст на небото, сиот закитен со ѕвезди, а на крстот стоеше напишано: „Со ова победувај!“ Восхитен царот нареди да му исковаат голем крст, сличен на тој што му се јави во сонот и да го носат пред војската. Со силата на Крстот тој стекна славна победа над бројно надмоќниот непријател. Максенциј се удави во реката Тибар. Веднаш потоа Константин го издаде прочуениот Едикт, во Милано, 313 година, за престанување на гонењата на христијаните. Откако ги победи Византијците изгради прекрасна престолнина на Босфор, која оттогаш се нарекува Константинопол.

Но, пред ова Константин западна во тешка проказна болест (лепра). Жреците и лекари-

те го советуваа да се капе во крв од заклани деца, но тој тоа го одби. Тогаш му се јавија Светите апостоли Петар и Павле и му рекоа да го побара епископот Силвестер, кој ќе го излечи од страшната болест. Епископот го поучи во христијанската вера и го крсти и проказата исчезна од телото на царот. Кога во Црквата настана раздор заради смутливиот еретик Ариј, царот го свика Првиот Вселенски Собор во Никеја, во 325 година. Овде се осуди ереста, а се утврди Православието. Благочестивата мајка на царот, Света Елена, ревнуваше усрдно за верата Христова. Таа го посети Ерусалим и

го пронајде Чесниот Крст Господов и на Голгота ја изгради црквата на Воскресението и уште многу други цркви по Светата Земја. Во својата осумдесетта година оваа света жена се престапи кај Господ, во 327 година. Царот Константин ја надживеа мајка си за десет години и се упокои во својата шеесет и петта година, во 337-та во градот Никомидија. Неговото тело беше погребано во црквата на Светите апостоли во Цариград.

Протоереј Кирко Велински

Од македонската национална кујна

КРЕМ СУПА ОД ГРАШОК И ЗЕЛЕНА САЛАТА

Потребно е:

500 гр. грашок
 30 гр. путер
 1 главица кромид
 2 жолчки
 125 мл. кисела павлака
 1 јаболко
 коцки препечен леб
 1 зелена салата
 1,5 л. пилешка супа
 морско оревче
 нане
 сол
 црн пипер

Подготовка:

На растопениот путер динстајте го исечканиот кромид додека не омекне. Додадете го грашокот и мешајте додека не стане стаклест. Додадете го јаболкото, исечено на коцки, исечените листови зелена салата и супата. Откако ќе зоврие варете ги уште 20 минути на тивок оган. Потоа, изгмечете ги состојките за да добиете пире, па додадете сол, мелен црн пипер и рендано морско оревче.

Во подлабок сад изматете ги жолчките и павлаката. Непрекинато мешајќи додадете околу 250 гр. од пирето и вратете ја смесата во тенџерето. Откако супата ќе зоврие ставете го остатокот од пирето, зачинете ја по желба и сервирајте ја со коцки препечен леб и гранчиња нане.

СУФЛЕ ОД СПАНАЌ

Потребно е:

450 гр. спанаќ
 30 мл. масло за јадење
 1 лажица рендан пармезан
 30 гр. брашно
 250 мл. млеко
 4 јајца и 1 белка
 100 гр. сирење
 морско оревче
 црн пипер

Подготовка:

Обарете го исчистениот и измиен спанаќ и крупно исечкајте го. На загреаното масло испржете го брашното и додајте го млекото. Непрекинато мешајќи, варете го сосот околу 3 минути. Потоа, во тенџерето додадете ги спанаќот и жолчките измешани со 75 гр. сирење, па зачинете со морското оревче и мелениот црн пипер. На крајот во смесата додадете ги изматените белки, па убаво измешајте. Со лажица ставете ја смесата во сад намачкан со масло и пармезан, а на тоа наросете го другиот дел од сирењето и печете го околу 30 минути, сè додека суфлето не се зарумени.

Духот на Брајчино доловен преку патеките на културното наследство

Изворите со пенлива вода, високата и зелена шума, планинските врвови кои пленат со својата убавина, еколошките јаболка на надморска височина од 1.200 метри и јагодите кои зреат доцна налето, се само дел од богатите со кои располага преспанското село Брајчино. Затскриено во пазувите на планината Баба, освежено од пелистерскиот воздух од една страна и заплискувано од преспанското сонце од друга страна, ова место и по својата местоположба и по убавините што ги нуди, во многу нешта е особено.

Оддалечено само 15 минути од Преспанското Езеро и во непосредна близина на Националниот парк Пелистер, претставува идеално место за развој на екотуризмот, кој е во зародиш во земјава. Богатите од еколошкиот туризам, населението во Брајчино веројатно ќе ги почувствува по успешното стартување на пилот-програмата за развој на екотуризмот во земјава, која се спроведува во соработка со швајцарската невладина организација „Пронатура“. Преспанското село Брајчино стана дел од проектот по направената анализа на 37 потпелистерски села, од битолска и ресенска страна. Идејата е да се направи линк, мост меѓу паркот Преспа и Националниот парк Пелистер.

Патеките на културното наследство, обележани со црвена и со сино-бела боја, ве водат на прошетка низ природата, каде петте цркви и манастирот околу селото, кој потекнува од 16 век, го доловуваат духот на минатото. Преку оваа селска патека е прикажана и специфичната селска архитектура, која датира уште од 19 век.

Брајчино избобилува со вода која, имате чувство, како да извира од секоја карпа, а жа-

борот на бистрата Брајчинска река мами за прошетка по нејзиниот тек низ селото. Пладнето, изгладнети по долгите прошетки по околицата, може да го дочекате во приватниот рибник на Брајчинска река. Изборот на рибата е ваш, а сопственикот ви ја подготвува свежа по цена од 250 до 300 денари за килограм. За оние што подолго ќе престојуваат во селото, проектот предвидува, сместување во неколку куќи, кои се опремени за пречек на туристи. Задоволството да изнајмат една куќа, пет лица би ги чинело по 600 денари за ноќевање. Оброците се наплаќаат дополнително, а се служат во определени куќи каде може да се порача локална храна и специјалитети. Со проектот, оспособени се минимум 20 легла, од кои десет се во рамките на приватното сместување во две селски куќи, а десет легла се обезбедени во манастирските конаци. Идејата е манастирскиот објект да го користат планинари или групи кои што сакаат поедноставна акомодација, по пониски цени.

Од она што го нуди проектот во Брајчино, најатрактивна е веројатно шестчасовната прошетка до Големо Езеро во средиштето на Националниот парк Пелистер, на височина од 2.200 метри. Од таму можат да се посетат повеќе села како Маловиште, Магарево, Нижеполе кои привлекуваат со своите специфичности. Поради близината до Преспанското Езеро, за љубителите на водата и птиците интересна дестинација се островот Голем Град, Езерани, како и Подмочани, каде се наоѓа музејот со најбројната колекција на народни носии.

Даниела Трпчевска

TIKVEŠ *Special Selection*

White Wines

ROBIĆ d.o.o.

UVOZ, IZVOZ, VELEPRODAJA I USLUGE

10410 VELIKA GORICA
Kolodvorska bb
CROATIA

Tel. + 385 (0)1 6218 256, 6252 300

E-mail: robic@robic.hr

www.veletrgovina.com • www.robic.hr